

PŘÍBĚH MOUDRÉ SOLY

KČ 29,90

KRÁLOVNA ROMANTIKY

5

BARBARA
2/97

CARTLANDOVÁ

SRDCOVÁ
KRÁLOVNA

ISBN 80-7210-427-6

9 788072 104277

BARBARA CARTLANDOVÁ

SRDCOVÁ KRÁLOVNA

PŘELOŽILA ALENA ROVENSKÁ

Autorčino slovo úvodem

Mnoho vynálezů, které se dnes používají, pochází z dob panování královny Viktorie.

První funkční jízdní kolo sestrojil Kirkpatrick Macmillan z Dumfriesshiru už v roce 1839. Byl to první typ vozidla, při jehož pohybu se jezdcovy nohy nedotýkaly země.

Jízdní kolo se však stalo dopravním prostředkem milionů lidí až v roce 1885, kdy je začal vyrábět Starley v Coventry; mělo kola o stejném prů-

měru s dušemi a plášti od firmy Dunlop.

V roce 1847 jezdil vlak mezi Londýnem a Birminghamem nejvyšší rychlostí 75 mil za hodinu. První psací stroj se začal používat v roce 1867, telefon v roce 1876 a fonograf v roce 1877.

Už v roce 1894 existoval stroj, připomínající dnešní kluzáky; psalo se, že „jednou se létání možná stane sportem stejně rozšířeným, jako je dnes cyklistika“.

Kapitola první

„UŽ JSEM TI NAŠEL KRÁLE," VE-
sele oznámil dceři velkovévoda Boris
u snídaně.

Dcera Zelie na něj upřela zvědavý
pohled. „Kdo je to?" zeptala se.

„Nebylo to vůbec jednoduché," vy-
hnul se otec přímé odpovědi. „Jak dob-
ře víš, králové, kteří by se hodlali že-
nit, jsou v téhle části světa vzácní, a už
jsem téměř pozbyl veškerou naději."

Žádná z dcer na to neřekla nic, takže
pokračoval:

„Teď jsem však dostal dopis od mi-
nisterského předsedy Arámie. Ozna-
muje mi, že král Ivan souhlasí se sňat-
kem, který by spojil obě naše země."

„Král Ivan!" zvolala princezna Zelie.
„Kdo to proboha je?"

Zelie byla velkovévodova starší dce-
ra - o pět minut starší než její sestra.
Po celý uplynulý rok na otce bez ustá-
ní naléhala, že se chce vdát.

Teď seděla u stolu prostřeného ke sní-
dani naproti otci, její sestra Sola hned
vedle ní. Každý pozorovatel by musel
přiznat, že v životě neviděl dvě dívky,
které by si byly tak k nerozeznání po-
dobné.

Je samozřejmé, že si dvojčata jsou po-
dobná, ale tyto dvě princezny se po-
dobaly jako vejce vejci.

Tedy, alespoň navenek.

Princezna Zelie přišla na svět první
a nikdy nedopustila, aby na to otec se
sestrou zapomněli. Byla nesmírně cti-
žádostivá a pevně rozhodnutá stát se
královnou.

Nijak se netajila tím, že jí rodná země

- Kessel - připadá příliš malá a těsná,
třebaže oplývá mnoha krásami. Coby
přímý soused Rumunska a Besarábie,
s nimiž sousedil, udržel si Kessel ne-
závislost jen díky tomu, že velkovévo-
da byl původem Rus. Jako strýc před-
chozího cara byl výraznou postavou na
společenském i politickém poli. Všem
vládl pevnou rukou, s jedinou výjim-
kou, kterou představovala - jeho dce-
ra Zelie.

Celá rodina se shodla na tom, že je
Zelie po něm, kdežto Sola naopak zdě-
dila matčinu povahu.

Velkovévodkyně zemřela před dvě-
ma roky. Nejprve se zdálo, že manžel-
čina smrt velkovévodu naprosto zlomi-
la. Pak si však našel v sousedství palá-
ce několik půvabných dam, které jej
utěšovaly.

Vládl zemi železnou rukou v same-
tové rukavici. Stejně tak muselo být po
jeho i v paláci, všichni ho museli po-
slouchat, všichni, opět kromě dcery
Zelie.

„Už mi bude dvacet, papá!" připo-
mínala otci snad desetkrát denně. „Je
načase, abys splnil svou povinnost
a našel pro mě vhodného ženicha!"

„Ale to vůbec není jednoduché - už
jsem ti to říkal - věř mi, není to jen tak!"
odpovídal na to velkovévoda.

„Nechci tu zůstat do konce života
jako stará panna!" zlobila se Zelie. „Je
tu nuda, dokonalá nuda, a ti muži, kte-
ré zveš do paláce, jsou většinou jednou
nohou v hrobě."

To bylo nespravedlivé, ale pokud šlo
o toto téma, Zelie se nerozpakovala
útočit na otce všemi možnými zbraně-
mi.

Velkovévoda se zamyšleně zahleděl
na druhou dceru, Solu, a zauvažoval

o tom, jak je to možné, že jsou ta dvojčata tak rozdílná.

Sola si nikdy nestěžovala, žila šťastná ve svém malém světě. Projížděla se na krásných koních, kterých měl otec plné stáje, většina z nich pocházela z Uher. Ráda chodila po lese, ráda se procházela po zahradě. Ale hlavně se ráda dávala do řeči s lidmi, které na svých toulkách potkávala.

A ti ji zbožňovali stejně jako její matku, to si velkovévoda dobře uvědomoval.

„Asi to bude tím, že máš v žilách anglickou krev, proto jsi tak spokojená na venkově," říkával zamyšleně, „zatímco tvá sestra touží cestovat a navštívit všechna velkoměsta světa."

„Já jsem tu ráda, papá," odpovídala Sola.

Také ona musela poslouchat neustálé nářky své sestry, že by chtěla jet do Vídně nebo navštívit rumunského krále. Nebo se aspoň rozjet do Paříže nebo do Petrohradu, jen kdyby měl otec pro to pochopení.

„Proč proboha musíme žít v téhle díře," lamentovala Zelig, „kde není co dělat a kde nás nemá kdo obdivovat?"

Sola věděla, že Zelig touží po mužích, přitažlivých, oslnivých mužích, s nimiž by mohla tančit, poslouchat jejich poklony a z nichž, kdyby byli královského původu, by si mohla vybrat ženicha.

Potíž byla v tom, že velkovévoda nezažímal mezi evropskými panovníky nijak významné místo. Všichni se raději ženili s dcerami královských sousedů nebo, pokud to šlo, s příbuznými všemocné, velevýznamné anglické královny Viktorie.

Velkovévodkyně byla vzdálenou

sestřenicí této panovnice. Proto se s ní směl velkovévoda oženit. Čím víc byl do ní zamilovaný, tím pevněji byl rozhodnutý, že si ji vezme za ženu, i kdyby to znamenalo morganatický sňatek. Naštěstí jim královna Viktorie nakonec své požehnání dala.

Byli nevýslovně šťastni v malém knížectví, ne větším, jak se jednou Zelig pohrdavě vyjádřila, než ostrov Wight.

A teď konečně po dlouhém pátrání našel velkovévoda pro Zelig krále.

„To nezní příliš významně!" zauvažovala Zelig. Lokty měla opřené o stůl, hlavu v dlaních.

Velkovévoda se na ni něžně zadíval a řekl si, že může těžko někomu připadat jiná než nevýslovně rozkošná. Král, řekl si velkovévoda, musí být přešťastný, že ji dostane za ženu.

Byl si samozřejmě vědom, že věno, které dcera dostane, se zdaleka nevyrovná tomu, jaké očekávají panovníci větších a významnějších zemí.

„Nikdy jsem se s králem Ivanem osobně nesetkal," prohlásil pak, „ale slyšel jsem, že to je pohledný a inteligentní mladý muž. Jeho království, jak bys měla vědět, jestli ses pořádně učila zeměpis, je malé, ale důležité, protože leží mezi Albánií a Řeckem, a podařilo se mu uhájit si nezávislost na obou těchto o tolik silnějších státech."

„Moc velké asi nebude," řekla Zelig, „jinak bych si musela pamatovat, že jsem ho viděla na mapě."

„Mám nějakou přinést?" nabídla se tiše Sola.

„Žádný spěch," odpověděla Zelig. „Ať nám nejdřív papá řekne, co zjistil o tom králi."

Velkovévoda maličko zaváhal.

„Můj kancléř," řekl po chvíli, „byl

v Arámii Ioni. Právě on tam jednal o možnosti, že bychom naše dvě země spojili poutem sňatku."

„Už Ioni!" zvolala překvapeně Zelié. „To se rozhodovali tak dlouho?"

Sola, která pozorně otce sledovala, si všimla jeho trochu nervózních pohybů a pomyslela si, že jim patrně neříká všechno, jistě si nějaké informace nechává pro sebe. Nakonec, aby mu pomohla, poznamenala: „Něco jsem o Arámii četla. Mám dojem, že je to země překrásných hor a údolí jako Albánie, jenže všechno jaksi v menším měřítku. Jednu dobu se, tuším, mluvilo o tom, že tam hrozila revoluce, kterou se podařilo potlačit, když král Ivan nastoupil na trůn."

Velkovévoda se na ni usmál: „Jsi dobře informovaná, má drahá!"

„Víš, papá, mě vždycky zajímala historie zemí v téhle části Evropy, a vždycky jsem se bála, že ty menší mohou být pohlceny buď Ruskem, nebo Osmanskou říší."

„To máš tedy pravdu," odpověděl velkovévoda, „jsi velice inteligentní. Zelié musí mít jistotu, že si Arámie udrží nezávislost a její král a královna své postavení mezi ostatními panovnickými rody Evropy!"

„To ovšem považuji za samozřejmé," řekla Zelié, „a vůbec bych se chtěla vdát za nějakého významnějšího krále!" Povzdychla si a dodala: „Proč musí být například rumunský král ženatý, a to už vůbec nemluvíme o králi srbském, králi Černé Hory a králi řeckém!"

Tohle už rodina slyšela snad tisíckrát. Velkovévoda proto řekl suše: „Tak tedy máš svého krále, teď se za ním musíš rozjet a představit se mu."

Zelié se na židli nevěřicně napřímila. „Tím chceš říct, že on sem nepřijede?"

„Bylo mi sděleno, že je nemožné, aby opustil svou zemi. Takže se k nim vypravíme na státní návštěvu, a až bude končit, oznámíme, že jste se do sebe zamilovali a že hodláte uzavřít sňatek."

To udělalo na Zelií velký dojem, takže o tom na chvíli mlčky přemýšlela. Pak prohlásila: „Jedno je jisté - budu potřebovat nové šaty, spoustu nových šatů!"

„Ovšem, ovšem!" přisvědčil otec. „Můžeš poslat pro nejlepší švadleny z města."

„Z města!" vykřikla Zelié zklamaně. „Snad si nemyslíš, papá, že ty mi ušijíš něco, co by stálo za to! Budu se muset vydat aspoň do Vídně, když už bys mě nechtěl poslat do Paříže!"

„Ani na jedno z toho nebude čas," vysvětlil velkovévoda se zadostiučiněním. „Odjíždíme do Arámie za deset dní."

Zelié zděšeně vykřikla: „To se mám nachystat tak brzy? Ale to je nemožné, papá!"

„Pak budeš muset vzkázat králi Ivanovi, že sis to rozmyslela nebo že máš lepší nabídku," řekl velkovévoda netrpělivě.

Rychle vstal od stolu, jako by už měl dceřiných stížností právě tak dost. Položil ruku na rameno Sole. „Pojď mi pomoci s orchidejemi, má drahá," vyzval ji. „Ta, co jsme dostali z Nepálu, už nasazuje poupata."

„Ach, papá, to je úžasné!" zvolala Sola.

Vyskočila od stolu a chtěla vyjít z pokoje za otcem, když Zelié řekla: „Po-

třebuju, abys mi pomohla, Solo, nebo do té Arámie pojeďu polonahá!"

„To je dost nepravděpodobné," usmála se Sola. „Už teď máš spoustu nádherných rób a paní Blancová je velmi zručná švadlena. Její modely mají opravdu pařížskou eleganci."

Zelie se zatvářila odevzdaně.

„Máš asi pravdu," připustila. „Mamá vždycky tvrdila, že je moc drahá, ale s tím se bude muset papá vyrovnat!"

„Jistě bude chtít, abys vypadala co nejkrásněji," ujistila ji Sola, „a to taky budeš!"

Už byla mezi dveřmi, když Zelie prohodila: „Král je král, ať je velký nebo malý, a tak si myslím, že bych měla být vděčná i za malé radosti."

„Ještě jsme ho neviděli," připomněla Sola, „ale slyšela jsem, že je opravdu hezký!"

Zelie se na sebe zadívala do velkého zrcadla ve zlaceném rámu. „Myslíš, že o nás budou psát jako o ‚nejkrásnějším manželském páru na světě‘?"

„Ty budeš určitě nejhezčí nevěsta," ujistila ji Sola. „Ve svatebních šatech se závojem a maminčinou čelenkou budeš vypadat úchvatně!"

„Maminčina čelenka se možná hodí na ples," vyhrkla odmítavě Zelie, „ale na svatbu, při které bych měla být korunována, je příliš malá!"

Znovu upřela pohled do zrcadla. „Jestli král nemá v trezoru větší a nápadnější šperk," pokračovala, „budu si připadat podvedená!"

Sola ji už neslyšela. Spěchala za otcem. Vzrušovala ji představa, že uvidí v květu vzácnou orchidej, kterou si loni nechali poslat až z Nepálu. Zároveň se nemohla zbavit pocitu, že je vlastně

z duše ráda, že se její sestra po všech těch nářcích konečně provdá.

Zelie od svých osmnácti let přemýšlela jen o vdavkách, celý uplynulý rok nemluvila o ničem jiném než o své touze vdát se a na otce neustále naléhala, aby jí už konečně našel vhodného krále. Byla tou myšlenkou přímo posedlá.

Sola vběhla do malého skleníku s orchidejemi, který sousedil s oranžérií. Našla tam otce, jak zálibně hledí na malinké poupě, které vykukovalo mezi listy jedné z rostlin.

„Zítra už budeme vědět přesně," řekl dceři, která mu stanula po pravici, „o jaký druh orchideje se jedná a jestli ji najdeme v té mé příručce."

„To je napínavé, papá," odpověděla Sola, „ale stejně si myslím, že je krajně neobvyklé poslat rostlinu jen tak, bez jmenovky."

„Aspoň můžeme být zvědaví, vid'?" usmál se otec. „Tak dnes už se nám přihodily dvě dobré věci. Třeba se podaří ještě něco do třetice."

Sola se zasmála.

„Bylo to od tebe velmi chytré, že jsi pro Zelií našel krále Ivana," řekla tiše.

„Věř mi, že to bylo neobyčejně těžké," povzdechl si velkovévoda. „Mezi námi - z toho, co mi řekl kancléř, jsem vyrozuměl, že Jeho Výsost byla rozhodnuta neženit se a oslyšet volání své vlády po dědici trůnu."

Sola se na otce ohromeně zadívala. „Tím chceš říct, že král o sňatek se Zelií nestál?"

„Pro všechno na světě, ne abys jí to řekla!" zaúpěl velkovévoda. „Jeho ministerský předseda a členové vlády museli totiž doslova padnout na kole-

na a prosit ho, aby kancléřův návrh přijal."

Sola si tiše povzdechla. „Ale papá, jak může být Zelié za těchto okolností šťastná? Neměla by raději ještě počkat? Třeba bys našel někoho vhodnějšího?"

„Ať tě ani nenapadne něco takového jí naznačit!" zvolal velkovévoda. „Víš, co to bylo za hrozný čas, kdy jsem na mapě světa hledal stát, kde by byl král vhodný pro tvou sestru? Bud' si jistá, že tento jediný byl k máni!"

A po chvíli rázně dodal: „A jestli se nechce ženit, bude na Zelii, aby ho donutila tenhle názor změnit."

Sola na to nic neřekla. Věděla dobře, jak těžké pořízení je s její sestrou, když si postaví hlavu. A velkovévoda, jako by uhodl, nač myslí, zlehka dceru pohladil po kučeravých světlých vlasech.

„Ty jsi pro mě velkou útěchou, Solo," řekl, „a nemůžu se ubránit pocitu, že tu spolu budeme mnohem šťastnější, až utichnou ty věčné lamentace tvé sestry, že nechce být starou pannou."

Sola se sklonila a něžně políbila otci ruku.

„Mám tě tolik ráda, papá!" řekla. „Byl jsi na nás obě moc hodný, poté co zemřela maminka."

Velkovévoda se odvrátil. Jakákoli zmínka o ženě se ho vždy bolestně dotkla. Kdykoli pohlédl na své dcery, jako by ji znovu viděl před sebou. Bylo prostě nemožné na ni zapomenout.

Byla tak rozkošná! Její obdivovatelé ji nazývali Anglickou růží. To pro její světlé vlasy, modré oči a dokonalou růžovou a bílou pleť.

Stejně bylo zvláštní, že ani jedna z dcer nezdědila nic z podoby svého otce. Jeho živoucí obraz byl ovšem je-

diný syn Alexandr, který, i když by měl působit spíše slovansky, také v mnohém připomínal Angličana.

Navštěvoval anglickou soukromou školu a teď dokončoval druhý rok studií v Oxfordu. Otec byl na něj právem hrdý a sestry ho zbožňovaly.

V uplynulém roce ho však příliš často nevidali, pilně se věnoval studiu, ani na prázdniny nepřišel domů.

„Musíš o tom napsat Alexandrovi," připomněla Sola otci.

„Samozřejmě," přisvědčil velkovévoda. „Určitě ho to potěší. Loni, když byl doma, bědovala Zelié i před ním, že zůstane na ocet."

„Proč vlastně musíte jet do Arámie tak narychlo?" zeptala se Sola po chvíli.

„Myslím," odpověděl otec, „že tamější ministerský předseda i vláda mají velké obavy, aby si to jejich panovník ještě nerozmyslel. Takže čím dříve se neodvolatelně zaváže, tím líp!"

Otcův tón Solu rozesmál. Rychle se však ovládla a řekla: „Chudinka Zelié! Celé mi to připadá strašné a nepřirozené. Takhle bych se vdávat nechtěla. Já si nikoho nevezmu, dokud se do něj nezamiluju, papá."

Otec jí lehce ovinul paži kolem ramen.

„Třeba budeš mít takové štěstí jako maminka a já," řekl. „Já se do ní zamiloval na slavnostním plese v Buckinghamském paláci. V okamžiku, kdy jsem ji uviděl, jsem si řekl: ‚Ta musí být mou ženou!‘"

Odmlčel se, jako by si chtěl vybavit vzrušení té chvíle.

„A když jsme se seznámili," pokračoval, „řekla mi, že věděla, že jsem její

osud, a že se jen strašně bála, abych se nevrátil domů a nezapomněl na ni."

"Tys místo toho," doplnila Sola, která znala ten příběh nazpaměť, "ujížděl do Petrohradu, abys získal od cara povolení k sňatku."

"To byly hrozné chvíle, to ti tedy povím!" zavzpomínal velkovévoda. "Ale protože jsem tolik zdůrazňoval příbuzenství tvé matky s královnou Viktorií, nakonec jsem to povolení dostal."

"A pak jste žili tak šťastně!" zvolala Sola. "Ach, papá, kéž by mi to také vyšlo! Takže se ani nenamáhej hledat mi ženicha. Bude-li mi osud přát, někdy se někde potkáme, a pak nebude třeba radit se s ministerskými předsedy. Prostě se najdeme."

Zasnila se a velkovévoda se násilím vytrhl z dojetí, které v něm její slova vyvolala, mlčky ji vzal za paži a jemně ji vedl ke dveřím skleníku.

"Čeká na mě deputace," vysvětlil. "Ty teď jdi pomoci sestře."

"Ano, ovšem, papá," přisvědčila Sola.

Rozběhla se kolem oranžérie zpátky do paláce. Věděla, kde Zelií hledat. Určitě si bude v ložnici prohlížet svůj šatník.

Když tam dorazila, Zeliie podle jejího očekávání dramaticky zalomila rukama a zvolala, že nemá co na sebe.

"To je přece nesmysl, drahá sestro," řekla Sola věčně. "Máš tu krásnou toaletu, kterou sis pořídila na jarní ples. Také máš dvoje odpolední šaty - jsou to, jak tě paní Blancová ujistila, poslední modely z Paříže. V obou vypadáš nepřekonatelně." A postupně před ni kladla róby, o kterých mluvila.

Zeliie si je zkoumavě prohlédla a ztvářila se smířeně.

"Ty by ještě ušly," uznala. "V té Arámii stejně asi nepoznají, jestli je něco z Paříže nebo z Timbaktu!"

Sola si tiše povzdechla. Sestra by neměla podceňovat lidi, kterým má vládnout, když je ještě ani neviděla.

"Jsem si jistá, že tamější lidé tě budou obdivovat, ať se před nimi objevíš v čemkoli," prohlásila. "Petrně příliš nepěstují společenský život, ale král by měl, takže musíš být krásná pro něj."

"Kdyby tě to zajímalo," podotkla trpce Zeliie, "připadám si oklamaná. Jestli je ta Arámie, jak se tak zdá, stejně velká jako naše země, ani nebudu mít čemu vládnout."

"Je větší a je také významnější. Kromě toho jsem vždycky slýchala, jak jsou tamní obyvatelé milí a přátelští," zvolala Sola.

To trochu přeháněla, vlastně toho o Arámii příliš nevěděla. Cítila však, jak moc Zeliie potřebuje věřit, že bude šťastná v té zemi, jejíž panovníci se má stát.

"Víš, co udělám, Zeliie?" řekla. "Prozkoumám knihy v naší knihovně. Až ti paní Blancová bude zkoušet šaty, které si objednáš, budu ti z nich předčítat o Arámii."

Zeliie tato představa očividně příliš nenadchla.

"No dobře," řekla. "Zajímalo by mě, jsou-li tam nějaká velká města, jestli tam mají divadla a zajímavosti, které bych mohla jako královna navštěvovat, a zda je královský palác velký a dobře zařízený."

"To by ti mohl povědět kancléř," poradila jí Sola. "Přece tam byl."

"Ten přitroublý stařík v té své holé hlavě nepodrží jedinou myšlenku," odsekla Zeliie opovržlivě. "Bude mi tu

klábosit celé hodiny, a kdyby mi tu mluvil nebeským hlasem, stejně se od něho nic důležitého nedovím."

Sola se zasmála.

„Zelie, nebuď tak krutá," zaprotestovala. „Mně ten stařík připadá docela příjemný, a na své děti je moc hodný."

Jako by mluvila k hluchému. Zelie vyndávala z šatníku letní šaty a házela je na postel.

„Tyhle už k ničemu nejsou - tyhlety by ušly, kdyby se na ně našla nějaká krajka," vykřikovala.

Sole bylo jasné, že ji hovor o něčem jiném než šatech nezajímá.

Snažila se sestře pomoci, najít vhodné oblečení, které by si mohla vzít na cestu; vždyť bylo tak málo času na to, aby si pořídila mnoho nového.

Kdyby je někdo pozoroval, zjistil by, že je nemožné ty dvě sestry rozeznat; ovšem jen do chvíle, dokud by se nezaposlouchal do jejich hovoru. Zelie mluvila tvrdším, úsečnějším tónem, pokud se ovšem nesnažila zavděčit osobě, s níž hovořila. Solin hlas byl velice jemný. Byla laskavá ke starým lidem i dětem, které jí instinktivně důvěřovaly.

Ani jedna z dívek neměla tušení o tom, co jednou řekla jejich matka otcí. „Vůbec nechápu, Borisi, jak je možné, že ta děvčata jsou tak povahově rozdílná. Je to skoro směšné - vždyť přitom vypadají jako by jedna druhé z oka vypadla."

„Jak to myslíš - rozdílná?" zeptal se velkovévoda, i když odpověď předem znal.

„Zelie je jako mnoho tvých krajanů - ctižádostivá, netrpělivá, sobecká, soustředěná jen na sebe," odpověděla velkovévodkyně.

„To nezní příliš lichotivě!" zvolal velkovévoda.

„Nemyslela jsem to na tebe, miláčku. Víš, že si o tobě myslím, že jsi báječný. Sola po tobě podědila tvé nejlepší vlastnosti, a snad i trochu po mně."

„Je zcela po tobě, má drahá," odpověděl vroucně velkovévoda. „To po tobě má tu nádhernou schopnost vcítit se do myšlení druhých a milovat všechno krásné, od květin v zahradě po hvězdy na nebi."

Velkovévodkyně se tváří opřela o manželovo rameno.

„Jen ty dovedeš říct něco tak romantického!" vydechla.

Velkovévoda ji něžně políbil. „Jak může mít někdo tolik štěstí, že má hned dvě dokonalé ženy, které spíš připomínají nebeské anděly než pozemské bytosti?"

Jeho žena neodpovídala a on dodal: „Ale Zelie je velmi pozemská, a kromě toho - nerad to říkám - má spoustu nedobrych vlastností."

Velkovévodkyně si zhluboka vzdychla. Měla ráda obě své dcery, jenže se Zelií byly od narození jen samé potíže, byla náročná a svéhlavá. Matka s oběma dívkami jednala stejně spravedlivě, ale Zelie pro sebe neustále vyžadovala nějaké výhody.

V přijímacím sále v paláci byl u velkovévody na audienci kancléř.

„Velmi se mi ulevilo, Vaše královská Výsosti," říkal, „že jste dnes dostal z Arámie oficiální souhlas. Měli jsme obavy, aby nakonec po všech těch strastech, co jsme s tím zažili, netrval král na tom, že chce zůstat svobodný."

„Víte o nějakém důvodu, proč by se měl tak bránit sňatku?" zeptal se velkovévoda. „Koneckonců je mu přes tři-

cet a ve většině královských rodin je zvykem, že se panovník ožení hned poté, co dosedne na trůn."

Kancléř se na chvíli odmlčel. „Myslím, Vaše královská Výsosti," řekl pak pomalu, „že je na to jednoduchá odpověď - král má rád společnost krásných a rozverných žen."

Velkovévoda se zasmál. „To se dá říct o spoustě mužů, ale o králi Ivanovi jsem si to nikdy nemyslel."

„Budou k Vaší královské Výsosti naprosto otevřený," řekl kancléř. „Nemohu vám smlčet, že Jeho Výsost má i ve svém věku pověst poněkud lehkovážného mladého muže. Doufám jen, že Její královská Výsost nebude příliš otřesena, až dorazí do jeho paláce."

„Určitě nebude otřesena," ujistil ho chvatně velkovévoda. „Ovšem zároveň doufám, že se král bude ke své ženě chovat, jak se sluší a patří."

Uvědomoval si, že kancléř přece jen trochu zaváhal, než odpověděl: „V to také upřímně doufám, Vaše královská Výsosti." Velkovévodu to trochu zmátlo.

Když kancléře propustil, poslal pro mladšího člena vlády, který byl s kancléřem v Arámii, šlechtice, jehož velkovévoda považoval za blízkého přítele. Jeho rodina byla jednou z nejvýznamnějších v Kesselu. Narodil se tu, ale měl v sobě část ruské krve.

Když vstoupil do místnosti, uklonil se a velkovévoda k němu vztáhl ruku.

„Chci si s tebou promluvit, Vaslave," řekl.

„Umím si představit, o čem, sire," zněla odpověď.

„Ovšem," přisvědčil velkovévoda. „Chtěl bych slyšet pravdu o králi Ivanovi."

„Mně se zdál okouzlující," prohlásil baron Vaslav, „ale, čemuž se nelze divit, byl dost netrpělivý při té rozvláčné řeči, do které náš kancléř zaobalil svou nabídku."

„Mluvil jsi s ním o samotě?" zeptal se velkovévoda.

„Vyjeli jsme si na jeho skvělých koních," odpověděl baron Vaslav. „A tam mi řekl: ‚Proboha, povězte mi - je ta princezna, kterou mi vnucujete, opravdu přitažlivá, nebo je to jen nudná, obtloustlá příbuzná strašlivé královny Viktorie?'"

Velkovévoda se rozesmál. „To bylo alespoň upřímné. Co jsi mu odpověděl?"

„Ujistil jsem ho, že princezna Zelig je rozkošná a že v celé své zemi sotva najde ženu, která by se jí vyrovnala."

„Co na to řekl?"

Baron na okamžik zaváhal a velkovévoda ho pobídl: „Jen mi to pověz, Vaslave, chci znát pravdu."

„Řekl něco, sire, co by řekla spousta mužů v jeho situaci."

Baron se odmlčel, než začal líčit: „Král řekl: Jsem úplně spokojený s tím, jak žiju, bavím se dobře. Proč mám být nucen, jiné slovo pro to není, abych vyráběl děti pro potěšení své vlády?"

„Co jsi mu odpověděl?" otázal se velkovévoda.

„Jistě mi prominete, sire," řekl jsem mu, „když vám připomenu, že žádný trůn není úplně bezpečný. Jak Vaše Výsost dobře ví, všude jsou odbojné živly, a Arámie v tom nebude výjimkou."

„Tos řekl dobře," pochvalně pokýval hlavou velkovévoda, „a je to pravda!"

„Naprostá pravda," souhlasil baron, „král to také uznal."

Po malé odmlce dodal: „Je to vlastně

velmi inteligentní muž. Myslím, že má strach z toho, že se bude muset vzdát potěšení z těch zábavných, duchaplných a exotických dam kvůli nějaké zakřiknuté mladé ženě, která o ničem nic neví a nejmíň o Arámii."

Když baron domluvil, vzhlédl k velkovévodovi poněkud nervózně. Uvažoval, zda neřekl příliš mnoho, zda nebyl upřímný až příliš.

Velkovévoda však odpověděl: „Díky, Vaslave. Ptal jsem se tě jako přítel, a tys mi jako přítel odpověděl. Promluvíme se Solou a uvidíme, jestli se jí podaří vnutit sestře trochu rozumných názorů. Víš stejně dobře jako já, že princezna Zeligie není žádná čtenářka a že všude a ve všem spoléhá jen na svou krásu."

To bylo řečeno jasně, baron Vaslav si toho byl také vědom.

„Je úžasně krásná, sire, neustále jsem o tom krále ujišťoval."

„Tak jen doufejme, že to bude stačit," řekl velkovévoda. Ale v hlase mu zněly pochyby.

Kapitola druhá

PŘÍŠTÍ TÝDEN BYL VYČERPÁVAJÍCÍ. Zeligie si nechala zavolat všechny švadleny z celé země, aby jí předvedly své modely. Většinu z nich zamítla.

Po dvou dnech si však náhle uvědomila, že sestra Sola má přesně stejnou postavu jako ona. Od té chvíle musela

všechny róby zkoušet Sola, a Sola také rozhodovala, které je třeba pro sestru upravit.

Sola najednou zjišťovala, že jí nezbyvá vůbec žádný volný čas.

Když začala ta zběsilá honba za šatstvem, navrhla Zeligii: „Víš, co si myslím, drahá? Měla by ses naučit trochu aramijsky. Je to snadný jazyk, Arámie sousedí s Řeckem, a tak užívají spoustu řeckých slov, a také albánských."

„To mi tedy moc nepomůže," řekla Zeligie kousavě.

„Přece budeš muset mluvit s lidmi, kterým budeš vládnout," naléhala Sola. „Já ti s tím pomůžu."

Začala pátrat, jestli je v paláci někdo, kdo by ovládal aramijštinu. Nakonec našla jednoho starého profesora, který souhlasil s tím, že bude Solu každý den hned brzy poránu vyučovat.

Doufala, že se Zeligie k hodinám připojí, ale ta rozhodně odmítla.

„Já budu královna a musím perfektně vypadat," řekla. „Takže se nemíním vzdát svého spánku, který je tak důležitý pro krásu."

Sola shledala, že aramijšтина je opravdu snadná, přesně jak očekávala.

Obě dívky běžně hovořily dvěma jazyky, rusky a rumunsky, a ovládaly i základy slovanských jazyků, jimiž se mluvilo v sousedních zemích. Kromě toho jejich otec trval na tom, aby plynule ovládaly řečtinu.

Koncem týdne už se Sola byla schopná víceméně domluvit novým jazykem. Naléhala na sestru, že s ní bude o samotě mluvit aramijsky.

„Ne, ne, vyslovuješ to špatně," opravovala ji. „Zní to, jako bys mluvila řecky."

„Nemám zájem učit se tu řeč!" vy-

buchla Zelig hněvivě. „Vůbec nechápu, proč mi otec nesehnal ženicha, který by mluvil některým jazykem, který znám!“

„Vždyť se snažil, sama víš, jak se snažil,“ odpověděla Sola, „ale všichni ti králové jsou ženatí. Ledaže bys uprchla se ženatým mužem!“

„Člověk nemusí hned uprchnout,“ odvětila Zelig záhadně.

Sola na ni ohromeně pohlédla. Věděla, že se Zelig zajímala o jednoho z otcových dvořanů. Byl to přitažlivý starší muž, který byl pro tuto funkci vybrán, protože měl část ruské krve.

Otec s ním často mluvil rodným jazykem. Nicolas Ersatz byl však ženatý a měl tři děti. Solu znepokojovaly pohledy, které si sestra vyměňovala s tímhle mužem. Trnula strachy, že sestra rozprádá nový flirt.

A že jich byla pěkná řádka od té doby, co jim zemřela matka a dívky nad sebou neměly tak přísný dozor jako předtím. Zelig mívala ve zvyku mizet do zahrady. Když zahradníci odešli domů, letohrádek zůstal úplně opuštěný.

Byl to kouzelný malý domek ukrytý v hustém stromoví a keřích. Jednou jen tak mezi řecí jej Zelig označila za ideální místo pro milence.

„Jak to víš?“ zeptala se Sola beze lstně.

Sestra však neodpověděla a Sola si pomyslela, že má jen bujnou fantazii.

Ale v posledních třech měsících začala na sestru hledět s podezřením. Teď se neubrnila pomyslení, jak je dobře, že Zelig odjede a provdá se za krále.

Soliny hodiny aramijštiny skončily. Profesor usoudil, že se Sola už těžko může naučit víc. Také už ho zmáhalo chodit do paláce tak časně zrána. Sola

mu poděkovala a požádala otce, aby mu dal nějaký dar, což profesor přijal s povděkem.

„Už tvoje sestra ten jazyk trochu zvládla?“ zeptal se velkovévoda Soly.

„Trochu ano, papá, a určitě ji někdo cestou do Arámie naučí ještě víc. Na lodi stejně nebude mít co dělat.“

Velkovévoda se rozhodl, že bude s dcerou cestovat po moři.

Území Kesselu leželo na břehu Černého moře. Takže měl v úmyslu doplout do Bosporu a odtud Marmarským mořem přes Dardanely do Egejského moře, poté by obepluli Řecko a Jaderským mořem dopluli až do Arámie.

Byla to dost dlouhá cesta, ale Sola věděla, jak otec miluje plavbu po moři. Kdykoli měl čas, vyrážel na moře na plachetnici a Sola bral s sebou. Měl také rozestavěnou jachtu, na které, jak sliboval, se spolu vydají do zemí, kde ještě nebyli.

O tom všem Sola přemýšlela na začátku onoho týdne.

Tři dny poté, co velkovévoda obdržel královo pozvání k oficiální návštěvě Arámie, řekla večer Zelig: „Zajímalo by mě, Zelig, jestli si do Arámie vezmeš s sebou dvorní dámu, nebo jestli královi vyslanci nějakou nepřivezou.“

„Dvorní dámu?“ opáčila Zelig. „Jemine, já s sebou nechci nějakou únavnou stařenu, která mi bude přikazovat, co mám a co nemám. Až budu královnou, vyberu si nějakou podle svého vkusu.“

„Není nutné, abys s sebou na státní návštěvu měla dvorní dámu,“ rozhodl velkovévoda. „Vždyť s námi pojede Sola. Může ti při různých slavnostních

příležitostech vypomoci."

„Sola že pocestuje s námi?" vykřikla Zeli. „Tím chceš říct, že by s námi měla jet na oficiální návštěvu?"

„Jistěže!" odpověděl otec. „Je přece naprosto samozřejmé, že Sola navštíví Arámii a seznámí se se svým budoucím švagrem!"

„Ani za nic!" vykřikla Zeli. „Říkám ti, papá, já to nechci! Jestli myslíš, že pojedu do nové země s osobou, která vypadá přesně jako já, tak to se pleteš!"

Velkovévoda vrhl na dceru užaslý pohled.

„Co to povídáš? Jistěže tvá sestra pojede s námi!" vybuchl.

„To tedy nepojede!" vykřikla Zeli a vztekla si k tomu přidupla nohou. „Celý život jsem musela snášet to věčné - ‚která je která?' - ‚jak je máme rozeznat?' Dál už to snášet nebudu!"

Velkovévoda i Sola se zatvářili ohromně. Neměli ani tušení, že Zeli tolik vadí mít sestru-dvojče.

„Jestli trváš na tom, aby nás doprovodila Sola, nikam nepojedu," prohlásila Zeli resolutně. „Nesnesu ty neustálé kradmé pohledy, jak nás lidé budou zkoumat, i vědomí, že si šuškají, zda princ vůbec ví, kterou si bere!"

„Nevěděla jsem, jak se vůči mně cítíš," pronesla Sola lítostivě.

„Tak teď to víš!" osopila se na ni Zeli. „A taky se smíř s tím, že ať si tam kancléř žvanil, co chtěl o tom, že mám sestru-dvojče, já se o tom ani nezmíním!"

Hovořila velice bojovně a upírala na otce planoucí oči, jako by čekala, že jí bude odporovat.

Ale Sola, která se nerada přela, rychle řekla: „Jestli to bereš takhle, tak s tebou samozřejmě nepojedu. Chápu,

že tě rozčiluje, když lidé nevědí, která jsme která, a na knoflících si nás rozpočítávají."

Pokoušela se obrátit všechno v žert, aby se uvolnilo napětí, a naštěstí se jí to podařilo.

„Jsem ráda, že to bereš rozumně," řekla Zeli zvolna.

Stále přitom vyzývavě hleděla na otce, jako by čekala, že jí bude přesvědčovat. Velkovévoda však mlčel.

Později, když se Solou osaměli, prohodil: „Je mi líto, dceruško, že tvá sestra nechce, abys s námi cestovala do Arámie. Těšil jsem se, že si užijeme moře spolu."

„Já se také těšila, papá," řekla Sola. „Až se vrátíš, vyrazíme někam na plachetnici, vynahradíš mi to."

Velkovévoda jí něžně položil ruku na rameno. „Jsi hodné děvče, Solo," řekl. „Moc mě mrzí, že s tvou sestrou není řeč."

„Opravdu jsem netušila, jak je jí proti mysli, být dvojče," řekla Sola tiše. „Mně se vždycky zdálo, že je pěkné mít sestru, se kterou můžu mít všechno společné."

Velkovévoda těžce vzdychl. „Ženy jsou ženy, to poznáš, až budeš starší a dovíš se toho o světě víc. Vždycky žárlí na druhé ženy, a samozřejmě chtějí být samy ty nejkrásnější."

Sola otce políbila. „Žádná z nás není tak krásná jako byla maminka," řekla. „Zeli bude úžasně bavit být královnou."

„A pak musíme vymyslet, co podnikneme s tebou," poznamenal velkovévoda.

„Já jsem takhle úplně šťastná," usmála se Sola. „Stejně by žádný muž neuměl řídit plachetnici tak dobře jako

ty, milý papá."

Velkovévoda se rozesmál. „Teď mi li-
chotiš, ale mně se to líbí! Hned jak se
vrátím, uděláme si výpravu do Gruzie.
Mám tam nějaké příbuzné, a ti tě moc
rádi uvidí."

„A ty je taky, vid', papá," dodala Sola.

Dny rychle mýjely a hodinu za hodi-
nou byly přípravy hektičtější. Švadle-
ny přijížděly se spoustou rób. Zeli-
e na každé z nich našla nějakou vadu. Jed-
na z žen propukla v pláč a jiná řekla
Sole, když Zeli-
e odešla: „Její králov-
skou Výsost nic neuspokojí. Dřív se
dostane do nebe, než bude s něčím spo-
kojená!"

Sola si pomyslela, že je to docela vtip-
ný postřeh, ale když to zopakovala se-
stře, Zeli-
e vybuchla: „Ta hloupá stará
káča! Až se vdám, přemluvím krále,
aby mě vzal do Paříže. Pak teprv budu
vypadat opravdu fantasticky, každý na
mě nechá oči!"

„Vypadáš fantasticky," řekla Sola, „ať
máš na sobě cokoli."

„Mně na tom záleží," odsekla Zeli-
e.

„Ten starý profesor říkal, že Arámie
není nijak bohatá země," řekla jí Sola,
„ale prý je tam spousta nevyužitých
možností."

„Tak ať si pospíší je najít!" vyštěkla
Zeli-
e. „Vůbec nemám v úmyslu být
chudá a smlouvat o každý halír, který
utrátím."

„Důležitější je," řekla Sola, „aby tě
lidé měli rádi. Musíš se na ně usmívat,
Zeli-
e, a musíš být velmi laskavá k těm,
kteří k tobě budou přicházet se svými
problémy a těžkostmi."

„Jestli to budou takoví ukňouraní
prosebníci, co chodí sem," řekla Zeli-
e, „bude si s nimi král muset poradit sám.
Já si hodlám užívat, a můj dvůr bude

určitě nejveselejší a nejrušnější v celé
Evropě."

Sola si povzdychla. Z toho, co se do-
zvěděla od profesora, nevyplývalo, že
by Arámie byla moderní země, a o tom,
že by se tam dalo žít jako v Paříži nebo
ve Vídni, se už vůbec nedalo mluvit.

Věděla však, že by nemělo smysl ří-
kat to Zeli-
i. Místo toho se s ní snažila
mluvit aramijsky. Jenže Zeli-
e se o ara-
mijštinu ani v nejmenším nezajímala,
takže to bylo velmi svízelné.

Každý večer, když se ukládala ke
spánku, byla Sola tak unavená, že usí-
nala, jen si hlavu položila na polštář.

Nejvíce jí ale vadilo, že teď, když se
celou dobu musí věnovat Zeli-
i, nemá
vůbec čas jezdit na koni.

Do odjezdu zbýval už jeden jediný
den, ale ještě tu bylo tisícero věcí, na
které bylo třeba dohlédnout, než Zeli-
e a velkovévoda vyplují na moře.

Nebudou se plavit na vlastní lodi, jak
se Sola původně domnívala. Arami-
jsky král pro ně poslal válečnou loď, aby
je dopravila do jeho země. Bylo to z je-
ho strany přátelské gesto, které vel-
kovévoda patřičně ocenil. Byl však
trochu zklamán, že na té dlouhé cestě
nebude mezi svými důstojníky a ná-
mořníky.

„Aspoň prozkoumáš, papá, jak mají
vybavené válečné lodě a jestli mají ně-
jaké nové přístroje," utěšovala ho Sola.

„Máš pravdu," odpověděl otec.
„Král také posílá jednoho svého minis-
tra, ten cestuje se svou manželkou, kte-
rá bude vystupovat jako dvorní dáma,
pak dvořana, a ještě ke všemu, aby ho
d'as spral, tlumočníka!"

Sola se zasmála. „Souhlasím s te-
bou, je to skoro urážka. Musíš mu před-
vést, jak dobře mluvíš aramijsky, a Ze-

lie jistě také bude mluvit líp, než to teď vypadá."

Velkovévodu to rozesmálo. „Kéž bys tak mohla jet se mnou, dceruško. Tak se mi zdá, že bez tebe to bude nuda - nikdo se tam nebude smát mým vtipům!"

„Ale ano, budou se smát," ujistila ho Sola. „Alespoň Aramijci, ti je uslyší poprvé!"

„To je rána pod pás!" zvolal velkovévoda.

Velkovévoda a Zelié měli odjet ve středu. V úterý ráno služka rozhrnula v Solině pokoji závěsy a počínala si u toho zbytečně hlučně.

Sola si protřela oči. Šla spát pozdě, protože dlouho balila různé matčiny šperky, které si Zelié chtěla vézt s sebou.

„Ty nápadné přece nemůžeš nosit," mínila Sola, „ty se hodí pro vdanou ženu!"

„To už skoro jsem, a nemysli si, že se spokojím s jednoduchou šňůrou perel," odsekla Zelié. „Musím zářit, takže zabal ty největší a nejlepší matčiny šperky."

„Snad bychom měly požádat tatínka...," navrhla Sola vemlouvavě.

Ten návrh rozčilil Zelié tak, že Sola už raději se vším souhlasila a zdržela se dalších poznámek.

Dobře věděla, že by matka nesouhlasila s tím, že se chce její dcera ověsit šperky jako vánoční stromek.

„Mladé dívky," kladla dcerám na srdce, „mají vypadat prostě a skromně."

A Sola si myslela totéž.

Když služka rozhrnula závěsy

a vpustila do ložnice ranní světlo, přistoupila k Solině lůžku a starostlivě řekla: „Myslím, že bych měla Vaší královské Výsosti sdělit, že se princezna Zelié necítí dobře."

„Necítí se dobře?" opakovala Sola. „Co jí je?"

„To nevím," zněla odpověď. „Ale Jeho královská Výsost je značně rozčilená."

Sola vyskočila z postele. Přehodila si přes sebe županek a rozběhla se do sestřiny ložnice na protější straně chodby.

Byla to velká, krásně zařízená místnost.

Když Sola vešla, povšimla si, že jsou žaluzie napůl stažené.

„Copak je, nejdražší?" zeptala se. „Slyšela jsem, že ti není dobře."

„Je mi přílišně a pálí mě oči," odpověděla Zelié plačtivým tónem. „Taky mě bolí hlava a mám sucho v puse."

Solu to znepokojilo. V Kesselu často řádily chřipky, ale teď byl konec léta. Mohlo by to být něco opravdu vážného.

„Pošlu pro doktora," řekla Sola. „Chtěla bys něco jíst nebo pít?"

„Mám žízeň," hlesla Zelié a hlas se jí zadrhl.

Sola vyběhla z ložnice. Poslala služku, aby řekla majordomovi, ať okamžitě pošle do města pro lékaře. Pak se kvapně začala oblékat, aby mohla posnídat s otcem. Doufala, že si Zelié své příznaky jen vsugerovala, jak už se to stalo mnohokrát.

Kdyby jí nebylo dobře a ona by nemohla nazítří odcestovat, celá situace by se značně zkomplikovala. Válečná loď měla připlout do přístavu již dnes ráno. Velkovévoda zařídil, aby ji pozdravil uvítací výbor.

Sola se oblékla a spěchala dolů do salonu, kde se podávala snídaně; tam na sebe s otcem vždycky čekali. Zatím však byl salon prázdný. Uplynulo ještě několik dlouhých minut, než se objevil velkovévoda.

„Omlouvám se za zpoždění, Solo,“ řekl, „ale právě jsem se dozvěděl, že hrabě Nicolas Ersatz, kterého jsem speciálně chtěl mít s sebou na návštěvě Arámie, dostal spalničky. To by člověk nevěřil, že člověk v jeho věku může dostat takovou směšnou nemoc! Prý se ale nakazil od jednoho ze svých dětí.“

„To máš štěstí, že už jsi spalničky prodělal, papá, a já také,“ usmála se Sola. „Pamatuju si, že jsem je měla - bylo mi asi pět.“

Jak to vyřkla, napadlo ji něco hrozného. Když tenkrát měla spalničky, Zelié je nedostala.

Velkovévoda zastával názor, že by si dvojčata co nejdříve měla odbýt všechny běžné dětské nemoci jako zarděnky nebo plané neštovice. Takže tenkrát Solu neizoloval, ale dovolil Zelií, aby si s ní hrála a aby spala ve stejné místnosti. Zelié však byla vůči spalničkám imunní a nenakazila se. Hrozně se tenkrát chlubila, jak na to vyzrála, že je zdravá, zatímco sestra stůně.

V Sole se málem zastavil dech. Jestli má Nicolas Ersatz spalničky, pak je zcela pravděpodobné, na což se málem neodvážila pomyslet, že je má i Zelié.

Rozhodla se, že velkovévodovi nic neřekne, dokud se nevyjádří doktor. Počkala si na něj před Zeliinou ložnicí.

„Je mi líto, ale musím Vaší královské Výsosti oznámit,“ řekl pak lékař, „že vaše sestra Zelié má spalničky. Docela běžný typ. Na těle už má vyrážku, kte-

rá jí brzy postoupí do obličeje, což pacientku, jak předpokládám, zřejmě velice rozčilí.“

„To tedy určitě!“ souhlasila Sola. „Půjdete to říct otci?“

„Obávám se, že pana velkovévodu ta novina rovněž nepotěší,“ řekl doktor.

Sola si byla jistá, že se otec hrozně rozčilí, ale nevyslovila to.

Nemýlila se. Když se velkovévoda dozvěděl, jakou nemoc jeho dcera dostala, rozzuřilo ho to.

„Spalničky?“ zaburácel. „Jak k čertu mohla dostat zrovna teď spalničky? Včera jste mi říkal, že je má Nicolas Ersatz.“

„Bohužel je to tak, Vaše královská Výsosti,“ řekl lékař. „Spalničky se mohou rychle rozšířit a jediné, co se s tou nemocí dá dělat, je nechat jí přirozený průběh.“

„Přirozený průběh?“ opakoval velkovévoda, „a jak dlouho to bude trvat?“

„Její královská Výsost je už dospělá, a v takovém případě je u spalniček na místě velká opatrnost,“ řekl doktor. „Kromě toho je tu nebezpečí infekce. Myslím, že to bude trvat nejméně čtrnáct dní, než se Její královská Výsost bude moci vydat na cestu.“

S těmi slovy se lékař kvapně odpořoučel, nehodlal se dočkat toho, jak si na něm velkovévoda zchladí svůj hněv a osočí ho, že je to jeho vina, že se takové nemoci vůbec dostanou do paláce.

Sotva se za ním zavřely dveře, řekla Sola otci svým jemným hlasem: „Moc mě to mrzí, papá. Víím, že to zhatí tvé plány a že budeš muset vzkázat králi Ivanovi, aby pozastavil všechny pří-

pravné práce, které teď před tvou návštěvou v Arámii jistě probíhají."

Velkovévoda sklesl se zasténáním na svou židli za psacím stolem. Zoufale vzhlédl na Solu a zaúpěl: „Odložit? Proč by je měl odkládat?"

„Těžko tam můžeš jet bez Zeligie," připomněla mu Sola.

„Vezmu místo ní tebe," pronesl pomalu, ale rázně velkovévoda.

Sola se na něj ohromeně zadívala: „Co to říkáš, papá?"

„Říkám, že vůbec nepřichází v úvahu zrušit státní návštěvu, která se dojednávala tak dlouho. Jejich loď už kotví v přístavu a já jsem přesvědčený, že se v Arámii na naše přijetí horečně připravují. Ministerský předseda prý tančí radostí, že se mu podařilo krále přemluvit, aby se konečně oženil."

„Chápu, že bude zklamán, ale..." začala Sola.

„Nejde o zklamání," přerušil ji otec. „Abych ti to řekl jasně, drahá dcero, král by se mohl chopit té příležitosti a z celé věci vycouvat."

„Tím myslíš, že by se odmítl se Zeligii oženit?"

„Je to víc než pravděpodobné, uvážím-li, co jsem o něm slyšel," odpověděl velkovévoda. „Arámie bude bez královny a nám tu zůstane Zeligie, celé dny hořekující, že se chce provdat za krále."

Sola na to nic neřekla a velkovévoda po chvíli pokračoval: „Pojedeš místo ní. Nikdo tě nepozná, kromě našich lidí, a s těmi to zařídím."

Vrhl pohled na hodiny a řekl: „Za hodinu jsou tady královi lidé, aby se představili tvé sestře."

„A ty opravdu chceš - abych ji zastoupila?" vypravila ze sebe Sola.

„Není jiná možnost - musíš to pochopit!" řekl velkovévoda rázně. „Jestli budeme čtrnáct dní čekat, než se Zeligie uzdraví, král nám uteče a už ho nikdy nedosáhneme, promiň, že to říkám tak naplno."

„Ale papá, to zní hrozně!" vykřikla Sola.

„Nazývám věci rád pravými jmény," odpověděl rázně velkovévoda. „Všichni víme, že ten muž byl k tomu sňatku přinucen, a bylo by osudné nechat vychladnout želičko, které je teď žhavé."

„Ale to přece nejde... je to přece podvod..." zamumlala Sola.

„Nemáme na vybranou," prohlásil velkovévoda nesmlouvavě. „A teď si pospěš nahoru a seznam s tou novinkou svou sestru."

Přestože byla tou situací značně znepokojená, nepotlačila Sola pobavený úsměv nad tím, že si otec vlastně netroufá říct to dceři sám. Bylo jí jasné, že to Zeligii rozčilí. Ale jistě pochopí, že odklad státní návštěvy by všechno značně zkomplikoval.

„A co zdejší lidé?" zeptala se. „Ti přece budou vědět, že do Arámie nejede Zeligie."

„Promluví s nimi," přislíbil velkovévoda. „Nech to na mně. Běž promluvit se sestrou."

Sola bezmocně rozhodila ruce a zamířila ke dveřím. Ještě ve dveřích se otočila na otce: „Opravdu se nic jiného nedá dělat, papá?"

„Nic," odpověděl velkovévoda pevně. „A kdo v Arámii bude vědět, jestli se jako budoucí králova nevěsta představí Sola nebo Zeligie?"

Měl pravdu, to musela Sola uznat. Jestliže se králi tak nechce do ženění,

asi své budoucí nevěstě nebude věnovat velkou pozornost.

Aspoň budu moci Zelií podrobně vyličit, pomyslela si, co všechno jsem se tam dozvěděla, když jsem ji zastupovala.

Ovšem na rozhovor, který ji očekával, se vůbec netěšila. Předě dveřmi sestřiny ložnice se spěšně pokřižovala, dej, Bože, ať se Zeliie příliš nerozlítí, a teprve pak vešla.

Žaluzie byly ještě víc stažené než předtím. Sola si uvědomila, že při spalníchách značně trpí oči.

Když přistoupila k posteli, Zeliie zafňukala: „Tak já mám spalničky! Ach, Solo, jak k tomu přijdu, že jsem chytila tak příšernou nemoc!“

Po malé odmlce řekla Sola tiše: „Nicolas Ersatz je má také!“

Zeliie se zajíkla překvapením. „Nicolas! Tomu nevěřím!“

„Prý je dostal od jednoho ze svých dětí.“

„Takže mě nakazil on! To mu nikdy neodpustím!“

„Sotva je to jeho vina,“ upozornila ji Sola. „Je to jen smůla, že jsi je tenkrát v dětství nedostala ode mě.“

„Tenkrát jsem si myslela, bůhvíjak jsem na ně nevyzrála,“ zamumlala Zeliie.

Po chvíli ticha Sola řekla: „Něco ti musím říct. Ale prosím tě, hlavně se nerozčiluj.“

„O co jde?“ vyhrkla Zeliie.

„Papá trvá na tom, abych na tu státní návštěvu jela místo tebe.“

Zeliie rozzlobeně vykřikla. „Ne... to ne... jak se můžeš opovážít jet místo mě! Na něco takého nemáš právo!“

„Já o to nijak nestojím,“ řekla Sola. „Ale papá si myslí, že odložíme-li ná-

vštěvu, bude mít král možnost si všechno rozmyslet.“

Zelií unikla ošklivá kletba. Sola ohromením dočista oněměla. Nikdy by si nepomyslela, že její sestra vůbec ví, že taková slova existují.

Usedla k sestřině lůžku.

„Moc mě to mrzí, sestřičko, opravdu mě to hrozně mrzí,“ řekla, „ale vždyť jde jen o tuhle jedinou návštěvu. Až se pak s tatínkem vrátíme, za pár týdnů se zotavíš a vydáš se do Arámie na svatbu.“

„Nemáš, právo zaujmout mé místo,“ vztekala se Zeliie. „Nechci, aby ses za mě vydávala!“

„Nikdo nebude vědět, že to jsem já,“ konejšila ji Sola. „A já se budu snažit, aby se všichni těšili na to, až tě znovu uvidí.“

„To věřím, budeš se celou dobu ohromně bavit!“ řekla Zeliie trpce. „A budeš se natřásat v mých šatech! Jak já k tomu přijdu? Jak jen já k tomu přijdu?“

Sola ani nepřišlo na mysl, že by měla chodit v Zeliiných šatech. Až teď si uvědomila, že to je nutné, má-li zaujmout Zeliino místo.

„Moc mě to mrzí, opravdu moc mě to mrzí,“ opakovala.

Zeliie se dál rozčilovala a nepřestávala proklínat osud, Nicolase Ersatze, jeho děcko i všechny ostatní, kteří jí zabránili v odjezdu do Arámie.

Sola se neubránila pomyšlení, že ze začátku se sestře do Arámie vlastně ani nechtělo. Teď, když jí ta cesta byla odněna, propukla v zoufalství, že musí zůstat doma.

„Opravdu nevím, proč bych tam nemohla jet,“ řekla nakonec Zeliie unaveně. „Cesta je dlouhá, a než dojedeme

do Arámie, budu v naprostém pořádku."

„Tím si nemůžeš být jistá," varovala ji Sola. „A uvědom si, že spalničky mohou být v dospělosti nebezpečné, když se řádně neléčí. Mohou ti trvale poškodit zrak a vyrážka může zanechat v obličejí jizvy."

„Obličej! Ale ten nemůžu mít znetvořený!" vykřikla Zelié.

„Jistěže ne, drahá, a právě proto musíš zůstat na lůžku, klidně odpočívat a nedělat nic, nač bys v budoucnu mohla doplatit."

Sola vstala a vzala z nočního stolu tablety, které tam nechal doktor. „Tyhle máš brát na uklidnění. Po nich krásně usneš. To bys možná právě teď měla."

„Já nechci spát! Já chci jet do Arámie!" rozkřikla se Zelié. Nepřestávala hlasitě lamentovat a nakonec z toho docela ochraptěla.

Teprve pak ji Sola přemluvila, aby si vzala tablety. Moudrý doktor jistě pacientčinu reakci očekával, proto je tam nechal.

Sola zůstala sedět u sestry, dokud ta neusnula hlubokým spánkem.

Když vyšla z místnosti, zjistila, že do paláce přijely dvě ošetřovatelky. Prý je sem poslal doktor, řekly jí.

Za nimi postával velkovévodův ceremoniář, jistě má pro ni vzkaz, řekla si Sola.

„O co jde?" zeptala se ho.

„Jeho královská Výsost mě požádala, abych vám sdělil, že hosté z Arámie jsou v paláci a budou zde obědovat. Jídlo se bude podávat v soukromé jídelně. Všem bylo řečeno, že jste princezna Zelié."

Sola se zhluboka nadechla. Pomyš-

lení, že bude muset v tom cizím paláci v cizí zemi lhát, ji trápilo. Vlastně to nesnášela ani ve vlastním domě.

Zamyslela se nad tím, co by v téhle situaci udělala její matka. Pak si uvědomila, že jiná možnost není. Prostě musí předstírat, že je princezna Zelié, ač ji sestra bude z duše nenávidět za to, že zaujala její místo.

Oblékla si jednu z těch nádherných toalet, které si Zelié vybrala pro státní návštěvu, a podívala se na sebe do zrcadla.

Bylo jí jasné, že v těchhle šatech se nemůže vypravit do Zeliiny ložnice, a tak se zeptala jedné z ošetřovatelek, která právě vycházela, jak je sestře.

„Ještě spí, Vaše královská Výsosti," odpověděla ošetřovatelka, „a doktor nám řekl, že má i dále brát ty tablety, i když nebude rozrušená. Vyrážka se šíří, už ji má v obličejí."

„To ponese těžko!" hlesla Sola.

„Je štěstí, že je nedostala i Vaše královská Výsost," podotkla ošetřovatelka, „takže můžete podniknout tu cestu!"

Sola na ni vrhla překvapený pohled. Uvědomila si, že otec už začal uskutečňovat svůj plán. Ošetřovatelka si myslí, že to ona je nemocná. Rozšířil tuto verzi mezi všemi, kteří byli v těsném spojení s palácem.

Sola byla velmi inteligentní, a tak jí nikdo nemusel říkat, že by se měla po zbytek dne po obědě zdržovat ve svých komnatách. A zítra ráno vstoupí na palubu válečné lodi jako princezna Zelié.

Když scházela dolů, aby se přivítala s hosty, v duchu se horoucně modlila za to, aby se nedopustila žádné chyby.

Aramijsky ministr zahraničí, blízky

přítel ministerského předsedy, byl okouzlující muž a jeho žena byla velmi milá.

„Mysleli jsme si, že by nebylo vhodné, Vaše královská Výsosti," řekla Sole, „kdyby vás doprovázelo příliš našich lidí. Takže jsme s sebou vzali jen hraběte Pavla, a když manžel zjistil, že nebudete potřebovat tlumočníka, posílá ho jinou lodí zpátky domů."

Sola si uvědomovala, že hrabě je přitažlivý mladý muž. Nemohla potlačit nepříjemnou myšlenku, že Zeliie by s ním okamžitě začala koketovat.

Když pak u oběda seděla vedle hraběte a dala se s ním do hovoru, hned v prvních větách zjistila, jaké hluboké znalosti o své vlasti má. Poutavě jí vyprávěl o historii země, ale byla si jistá, že to je jen malý zlomek toho, co doopravdy ví.

Pomyslela si, že může sestře pomoci tím, že v ní vzbudí zájem o Arámii.

„Jste pokroková země?" zeptala se hraběte.

„Ne tak, jak by si někteří z nás přáli," odpověděl hrabě. „Je třeba provést ještě spoustu změn. Asi víte, že jsme poslední dobou měli jisté potíže."

„Potíže?" opakovala Sola.

„Souviselo to s bouřlivými událostmi, které otřásaly, jak jistě víte, celým Balkánem," odpověděl. „Téměř v každé zemi jsou lidé, kteří se snaží vyvolat nepokoje. Není žádné tajemství, že se to týká i naší země."

„Je to vážné?" zeptala se Sola.

„Doufáme, že ne," odpověděl hrabě, „Jeho Výsost ovšem podnikla veškerá potřebná opatření."

„Jaká opatření máte na mysli?" zeptala se Sola a vzápětí si uvědomila, že to je otázka, na kterou se hraběti asi

nechce odpovídat. Řekla si v duchu, že se ho ale na to musí ptát znovu a znovu, dokud se nedozví úplnou pravdu.

Oběd probíhal v příjemné atmosféře, všichni se dobře bavili, jídelnou často zazníval smích. Velkovévoda byl ve výtečné náladě a vedl si v té obtížné situaci opravdu skvěle.

Po obědě byli hosté provedeni po paláci a zahradách, načež se vrátili na loď. Pozvali je do paláce i na večeři, ale oni to taktně odmítli.

„Určitě budete chtít strávit poslední večer v rodinném kruhu," řekl hrabě, „a náš kapitán chce nazítrí vyplout co nejdřív."

„Výborně," souhlasil velkovévoda. „Budeme na palubě v devět hodin, moc se s dcerou na tu cestu těšíme, vid', Zeliie?"

„Ovšemže, papá," odpověděla Sola, „jsem moc ráda, že podnikneme cestu po moři."

Hosté na to podotkli, že jejich král je velkým milovníkem námořní plavby. A protože je mu známo, že má velkovévoda stejnou zálibu, proto pro ně poslal právě loď.

Solu ta pozornost potěšila stejně jako otce. Teprve když se hosté vzdálili, vzpomněla si, že Zeliie vlastně moře nesnáší. Při pouhém pohledu na vlny dostávala mořskou nemoc a zásadně odmítala vyjíždět s otcem na plachetnici.

Neměla jsem říkat, že mám ráda moře, kárala se. Jak jsem na to mohla zapomenout? Musím pamatovat na to, že mluvím za Zelií, ne za sebe.

Její otec se rozloučil s hosty a vrátil se do komnaty, ve které předtím seděli.

„Prošlo to skvěle," řekl Sole povzbu-

divě. „Všichni mi gratulovali k tak báječné dceři a tvrdili, že král i celá země budou překvapeni její krásou.“

„Asi jsem udělala chybu, papá," přiznala se Sola. „Řekla jsem, jak mám ráda plavbu po moři, a docela jsem zapoměla na to, že Zelié ji nesnáší.“

Vévoda chvíli neodpovídal. „To nevadí, má drahá," řekl posléze. „Jestli se budeš pořád starat o to, co řekneš nebo uděláš, nebudeš milá a zábavná. Chovej se přirozeně a nech na Zelii, aby si vyřešila své problémy, až pojedje do Arámie jako královská nevěsta.“

„Hrozně se na mě zlobí, že jsem zaujala její místo," řekla Sola tiše.

„To se dalo čekat," přikývl velkovévoda, „ale nedá se nic dělat. Jestli má spalničky, je to ruka osudu, a třeba ti tvůj strážný anděl dopřál, aby ses trochu pobavila.“

Sola se zasmála. „To může napadnout jen tebe, papá! Ale musíš mi pomáhat. Tolik se bojím, že něco udělám špatně.“

„Co vím," řekl velkovévoda měkce, „ty nikdy nic neděláš špatně.“

„Ach, papá, vždyť ses tak často na mě zlobil!“

„To jen když tě sestra přemluvila k nějakému uličnictví," odpověděl velkovévoda. A po chvíli dodal docela jiným tónem: „Pokud jde o mě, považuju ty spalničky za trest, který si Zelié zaslouží!“

Sola se na něj zadívala. Bylo jí jasné, nač naráží. Netušila však, že by otec mohl mít tušení o stycích své dcery s Nicolasem Ersatzem. Teď si to uvědomila a zároveň ji napadlo, jak bylo poštetilé domnívat se, že otec neví

o čemkoli, co se v paláci děje. Byl přece vládce každým coulem.

Jako malá si myslívala, že snad dovede číst jejich myšlenky. Vždycky, kdykoli chystali nějakou neplechu, ji vytušil dřív, než ji stačili provést.

Velkovévoda přistoupil k oknu.

„Čím dřív se Zelié vdá," prohodil spíš pro sebe, „tím líp!“

„Po tom ona právě touží, papá.“

„To vím až příliš dobře," odpověděl velkovévoda. „Jedno je však důležité - musí pochopit, že většina mužů, a myslím, že král v tom není výjimkou, se může chovat sebelehkovážněji, ale svým manželkám to tolerovat nehodlají.“

„Zelié se určitě změní, až bude královnou," řekla Sola.

„V to doufám, ba modlím se za to," přikývl velkovévoda. „Ale čím dřív odtud odjede, tím líp.“

Sola se na něj ohromeně zadívala. „Proč to říkáš, papá?“

„Chceš-li znát pravdu," řekl velkovévoda, „madam Ersatzová si mi stěžovala na Zeliino chování, a já za dané situace nemohl udělat nic jiného, než se jí omluvit. Pak naštěstí přišel ten dopis od ministerského předsedy Arámie, a byla to přesně ta odpověď, na kterou jsem čekal.“

Sola skryla rozpálené tváře v dlani. Bylo to nesnesitelné pomyšlení, že její sestra byla obviněna z pletek se ženatým mužem. Jak to asi otce muselo pokořit!

Po chvíli přistoupila k otci a opřela se mu tváří o rameno.

„Mám tě ráda, papá," řekla, „a myslím, že jsi natolik chytrý, že zvládneš jakoukoli situaci, ať je sebetěžší.“

„O to se právě snažím," řekl velko-

vévoda. „Ale pokud jde o Arámii, zoufale potřebuji tvou pomoc. Ve skutečnosti bych to bez tebe nedokázal, má drahá.“

Sola k otci vzhledla a povzbudivě se usmála. „My zvítězíme, papá. Máme před sebou těžkou bitvu, ale zvítězíme v ní!“

Velkovévodovi se rozjasnily oči. Rozesmál se.

„Ovšemže zvítězíme,“ zahlaholil, „a sotva si dovedu představit někoho, koho bych měl v té bitvě po boku raději než právě tebe.“

Jemně ji pohladil po čele. „Tahle hlavicka je hrozně chytrá a my toho budeme muset dokonale využít.“

„Zvládneme to, papá. Pak se vrátíme domů a vyplujeme spolu na moře.“

Velkovévoda se zasmál a políbil dceru na čelo.

Kapitola *třetí*

VELKOVÉVODA BYL PROSLULÝ svou dochvilností. Opustil palác půl hodiny před tím, než měli nastoupit na loď. Sola tudíž měla hrozně málo času na to, aby se rozloučila se Zelií.

Váhala, jestli vůbec má za ní jít. Věděla, že sestru ještě nepřešel vztek nad tím, že Sola podnikne tu cestu místo ní.

Když pak vstoupila do Zeliiny ložnice, zjistila, že ošetřovatelky podaly

pacientce další dávku uklidňujícího léku.

„Řekněte sestře, až se vzbudí, že jsem se s ní byla rozloučit,“ požádala ošetřovatelky.

„Jistě, Vaše královská Výsosti,“ odpověděly. „Pro vaši sestru je teď spánek skutečně nejlepší lék. Vždycky se hrozně rozčilí, když se probudí.“

Sola jim dala za pravdu, když pohledla na Zeliinu tvář, teď už zcela pokrytou rudou vyrážkou.

Když sešla dolů, velkovévoda se tiše zeptal: „Jak jí je?“

„Moc dobře ne,“ odpověděla Sola, „ale spí.“

Sotva to pronesla, uvědomila si, jak se otci ulevilo, že budou odjíždět beze scén.

Dojeli do přístavu v doprovodu oddílu kavalerie.

Ve městě se už rozneslo, že velkovévoda s dcerou Zelií odjíždějí na státní návštěvu. Nebylo tudíž překvapením, že se v přístavu shromáždil dav lidí, kteří jim mávali na cestu.

Když velkovévoda vstoupil na molo, zazněly pozdravné výkřiky, lidé mu přáli šťastnou cestu.

Sola věděla, že velkovévodu ty projevy přízně těší. Také válečná loď vypadala nesmírně působivě, byla k této příležitosti slavnostně vyzdobená a celá posádka stála v pozoru na palubě.

Kapitán a jeho důstojníci je obřadně uvítali. Ministr zahraničí se svou ženou na ně čekali v kajutě, která byla upravena jako jídelna, a s nimi hrabě Pavel Maori.

Provedli je po lodi, velkovévoda si všechno pozorně prohlédl a občas prohodil i pár srdečných slov s posádkou.

Sola se obrátila na hraběte. „Velmi mi záleží na tom, abych vašim jazykem mluvila správně. Prosím vás, opravujte mě, kdykoli něco řeknu špatně.“

„Mluvíte tak báječně, jak báječně vypadáte, jestli mi dovolíte tu poklonu,“ odvětil hrabě dvorně.

Sola přijala poklonu s nepatrným pokývnutím, ale dala si dobrý pozor, aby neodpověděla. Dobře věděla, jakou rychlostí se šíří klepy. Bála se, že by se k hraběti mohly donést fámy o Zeliině záletnosti. A tomu musí zabránit.

Válečná loď byla postavena solidně a moderně vybavena. Sola však s úlevou zjistila, že tu není mnoho nových zbraní nebo přístrojů, které by sami neměli na svých lodích. Bylo jí jasné, že by otce zneklidnilo, kdyby taková malá Arámie jeho zemi příliš předstihovala.

Jakmile se nalodili, loď začala pomalu vyplouvat z přístavu.

Sola trvala na tom, že bude na palubě, aby zamávala davu shromážděnému na břehu. Zástupy lidí mezitím značně vzrostly.

„Jistě vás mají rádi,“ podotkl hrabě, který ji doprovázel.

„Snad ano,“ odpověděla Sola. „Lidé zbožňovali mou matku, a pro každého jiného je dost těžké zaujmout její místo v jejich srdcích.“

„Jak by vás mohli nemilovat?“ řekl hrabě.

Sola si znovu pomyslela, že je to odvážná poznámka, a poněkud znejistěla. Hrabě byl vskutku přitažlivý muž. Soly se zmocnil pocit, že bude dost těžké přimět ho, aby se choval oficiálně. Byla jen ráda, že na jejím místě není Zelie.

Sešli dolů do pohodlného salonu a tam se zdrželi až do oběda.

„Máme řeckého kuchaře,“ oznámil kapitán. „A vyučil se ve Francii, takže snad nebudete zklamáni tím, co vám nabídne.“

„Určitě to bude výtečné,“ odpověděla Sola. „Přiznám se, že ráda ochutnávám jídla cizích kuchyní, vlastně i to přispívá k lepšímu poznání neznámé země a jejích obyvatel.“

„Vím, jak to myslíte,“ řekl kapitán, „a plně s vámi souhlasím. Brzy zjistíte, že aramijská kuchyně je směsicí řecké, černohorské a albánské, a v rukou dobrého kuchaře je skvělá. A teď už začínáme mít i vlastní vína.“

„To je něco nového, že?“ zeptala se Sola ministra zahraničí.

Ten přikývl. „Dovážet vína je hrozně drahé, byť od nejbližších sousedů. Začínáme proto vysazovat dovezenou révu u nás v údolích; uvidíme, jak se jí tam bude dařit.“

„To je jistě moudrý nápad,“ namítla Sola. „A určitě máte i jiné plány, třeba na těžbu zlata a drahokamů.“

Ministr zahraničí na ni pohlédl s údivem.

„Jak vás to napadlo?“ zeptal se.

„Protože vaše země je hornatá, že, a tyto nerosty se většinou nalézají i v sousedních hornatých zemích. Často si myslívám, že ještě nejedna Pandořina skříňka čeká na otevření.“

„Na tom něco je,“ řekl ministr zahraničí jakoby pro sebe.

Sola měla na jazyku mnoho dalších otázek, ale pak si pomyslela, že se to na začátek cesty příliš nehodí. Nicméně zjistila, že hrabě je nadmíru ochotný vést s ní hovor na jakékoli téma. Také jí nepřestával skládat poklony

a očividně toužil po tom, aby se rozpovídala o sobě.

Jednoho se obávala - prozradit, že má sestru-dvojče. Bylo velice zvláštní, že se o tom kancléř při své návštěvě Arámie nezmínil. Velkovévoda jí mezi čtyřma očima sdělil, že v tomto ohledu kancléře důkladně vyzpovídal.

„Může vám to připadat divné, Vaše královská Výsosti," řekl mu kancléř, „ale mně se zdálo, že by došlo ke zbytečnému zmatku, kdyby si měl král vybírat mezi dvěma naprosto stejnými krásnými dívkami. Řekl jsem si, že bude lepší, když se soustředí na jedinou."

Velkovévoda se zasmál.

„Chápu vaše důvody," řekl, „a v této situaci je to pro nás požehnání, za které musíme být jen vděční."

„Souhlasím s Vaší královskou Výsostí," odpověděl kancléř. „Je velice důležité, aby tato návštěva proběhla hladce." Po malé odmlce dodal: „Myslím, že by Vaše královská Výsost měla Jeho Výsosti navrhnout, aby se svatba konala tak do měsíce. Tato časová lhůta umožní králi zařídit důstojnou svatbu, ta bude zároveň korunovací, aniž nabude dojmu, že se tak děje v důsledku vaší státní návštěvy."

Velkovévoda mu musel dát za pravdu; znělo to velmi rozumně. Zároveň si uvědomil, že kancléř se vlastně snaží zahnat krále do kouta.

Ted' na lodi shledal, že i aramijsky ministr zahraničí má stejnou představu.

„Většina zasnoubení trvá alespoň šest měsíců," poznamenal velkovévoda.

Ministr zahraničí v hrůze zalomil rukama.

„To je příliš dlouho!" zvolal. „Snažně prosím Vaši královskou Výsost, aby naléhala na krále, že to musí být co nejdříve poté, co bude oznámeno zasnoubení."

Velkovévoda souhlasil bez dalších námitek.

„Tvá sestra," řekl Sole, když osaměli, „se do té doby jistě bez následků uzdraví a bude si moci pořídit další a další hory šatstva, než tuhle cestu podnikneme znovu."

„Snad ti to nebude vadit, papá," usmála se Sola. „Vím, jak jsi na moři rád."

„To ano," přisvědčil velkovévoda, „a také musím říci, že se mi naši hostitelé líbí. Jestli jsou všichni Aramijci jako oni, může Zelié mluvit o velkém štěstí."

„Také si to myslím," souhlasila Sola.

Občas promluvila s námořníky jejich řečí. Princeznin zájem je potěšil a všichni žasli, jak skvěle ovládá jejich jazyk.

Každý večer, když uléhala, modlila se, aby se jí zdařilo vytvořit o Zelií dobrý dojem. Doufala jen, že to sestra nepokazí tím, že se bude chovat lhostejně a nevšimavě k potřebám prostých lidí.

Je velmi krásná a dovede si získat muže, myslela si Sola, a s králem si jistě poradí. Takže já se budu věnovat jeho poddaným.

Cítila se poněkud nervózně při představě, že král nakonec bude jiný, než jak jí ho vylicili. Také se obávala, aby se s ním Zelié hned nedostala do hádky.

Čím víc toho slyšela o domluvených manželstvích, tím víc nabývala na pře-

svědčení, že je to značný risk. Mladí lidé museli mít velké štěstí, aby všechno dobře dopadlo.

Jak vůbec dokáže žena milovat muže na objednávku? ptala se v duchu. A jak - což je ještě těžší - může muž milovat ženu jen kvůli tomu, že je přínosem pro jeho zemi?

Znovu si připomněla, jak šťastní byli spolu její rodiče. Nepamatovala si, že by se spolu o čemkoli přeli nebo se v něčem neshodli. Ve vzpomínkách si dětství vybavovala jako neobyčejně šťastnou dobu, plnou lásky a pohody.

Když se blížili k Arámii, musela myslet na to, jak těžké to v cizí zemi může pro sestru být. Musí mít stále na zřeteli, aby jí od samého začátku co nejvíc uhladila cestu.

„Řekněte mi něco o králi," vybídla posléze hraběte.

Po malé pauze se její společník zeptal: „Co byste chtěla vědět?"

„Chtěla bych se o něm dozvědět něco jako o muži, ne o králi," odpověděla Sola.

„Určitě zjistíte, že je okouzlující," řekl hrabě zvolna, jako by rozvažoval každé slovo. „Je velmi inteligentní, sečtělý, ale dost netrpělivý v jednání s lidmi, které považuje za hloupé."

Pak se usmál. „To samozřejmě neplatí pro tak krásnou dívku, jako jste vy."

„Pozor, mluvíme o králi," řekla Sola pevně.

„Navíc mluví mnoha jazyky, takže mu jistě nebude dělat potíže ani ten váš."

Rozhostilo se ticho a Sola bylo jasné, že hrabě přemýšlí, co říci dál. Jako by mu četla myšlenky - jistě uvažuje, zda ji má upozornit na ty četné ženy, které

v minulosti krále upoutaly a které jej pak brzy začaly nudit.

Když hrabě stále mlčel, dodala: „Jde mi o to, po čem touží? Je možné, že nebyl nikdy skutečně zamilovaný?"

Vlastně ani nevěděla, proč se takhle zeptala; řekla prostě to, co ji právě nejvíc zajímalo.

Hrabě na ni upřel překvapený pohled. „Proč se mě ptáte právě na toto?" zeptal se.

„Mám dojem, že přesně na to jste právě myslel," řekla Sola.

„Zakazuji vám číst mi myšlenky!" zvolal hrabě.

Sola se otočila a zahleděla se z lodi na jeden z řeckých ostrovů, které právě míjeli. Byl malebný; pomyslela si, že by to bylo správné místo pro všechny bohy a bohyně, které uctívali staří Řekové.

„Dobře vím," řekla po chvíli, „že král, protože zatím nebyl ženatý, musel poznat mnoho zajímavých a půvabných žen. Jen bych chtěla vědět, jestli je v budoucnu bude potřebovat tak jako v minulosti."

Myslela přitom na Zeli. Bude si schopna udržet muže, který byl o tolik vzdělanější a světačtější než ona? Třeba na ni bude shlížet s pohrdáním i proto, že pochází z tak malé a bezvýznamné země.

To vše jí prolétlo hlavou, než hrabě rázně odpověděl: „Jste krásná - tak krásná, že žádný muž nemůže odolat tomu, aby vám to neřekl. Ale chtěla jste po mně pravdu. Myslím, že vaše ruská krev vám napoví, že muž nemůže s někým spokojeně žít, miluje-li ho jen srdcem, a nikoli i duší."

Sola na něj překvapeně pohlédla. To přece sama věděla; už její matka jí to

říkávala. Ale nečekala by, že to uslyší z úst muže, jako byl hrabě.

„Dal jste mi odpověď," řekla jemně. „Děkuji vám."

Příštího odpoledne plnou parou vpluli do aramijského přístavu. Nebyl to velký přístav. Ale hory, které se tyčily nad ním a stromy, které obklopovaly výstavné domy na břehu, vypadaly působivě.

Válečná loď pomalu připlouvala k molu.

Sola, která stála na palubě po otcově boku, spatřila, že je na břehu očekávají davy lidí. Vyhrávala tam hudba a shromáždění hodnostáři byli oblečeni do slavnostních uniforem a obřadních oděvů.

Jakmile k lodi přistavili můstek, velící důstojník čestné stráže zavelel pozor. Velkovévoda a Sola se na chvíli zastavili, aby zamávali davům, a pak vkročili na můstek.

Kapela začala hrát národní hymnu a všichni stanuli v pozoru. Pak následovala národní hymna Arámie. Potom zvolna sestoupili na břeh, kde je přijal ministerský předseda, členové vlády a starosta s městskými radními.

Následovaly nevyhnutelné uvítací proslovy. Sola dostala nádhernou kytičku od děcka, které vypadalo, že se s ní loučí dost nerado. Velkovévoda pak provedl přehlídku čestné stráže. Nakonec nasedli do otevřených kočárů, které tam na ně čekaly, aby je dovezly do královského paláce.

Sola usedla vedle otce, naproti nim ministerský předseda s ministrem zahraničí, který je doprovázel na cestě lodí.

Sola si dobře uvědomovala, že by se slušelo, aby je přijel uvítat král osobně. Věděla, že kdykoli někdo významný přibyl k nim do Kesselu, otec jej vždy uvítal v přístavu nebo na nádraží.

Ale dál se tím nezabývala. Ač byl král k jejich návštěvě lhostejný, jeho lid byl jejím příjezdem očividně nadšený a jásavě ji pozdravoval. Celou cestu až do paláce lemovaly husté davy.

Palác stál na návrší nad městem. Byl celý bílý. Vklíněn mezi zelené stromy, které jej obklopovaly, vypadal překrásně. Nad ním se v dálce tyčily hory se zasněženými štíty. Sole připadaly čarokrásné.

Ulice byly slavnostně vyzdobené a na stromech, které lemovaly hlavní třídu, visely lampiony. Lidé je vítali s úsměvem, radostně je zdravili, přijímali je velmi srdečně.

Čtyřspřeží běloušů, které táhlo jejich kočár, začalo stoupat do kopce. Nakonec zastavilo u kamenného schodiště před královským palácem.

V zahradě zurčely fontány a zvuk tekoucí vody jen umocňoval krásu královského paláce.

Teď nastal okamžik, kdy měli předstoupit před krále. Soly se zmocnila nervozita; vsunula otci ruku do dlaně. Velkovévoda ji pevně stiskl, Věděla, že se snaží dodat jí síly a říci jí, aby se nestrchovala.

Lokajové v nachových livrejích otevřeli dveře kočáru a velkovévoda vystoupil, načež pomohl své dceři. Bok po boku pak začali vystupovat po schodech, pokrytých rudým kobercem.

Ale po králi stále nikde ani stopy. Teprve když vyšli na poslední schod,

objevil se v otevřených dveřích, spěšně, jakoby na poslední chvíli.

Měl na sobě uniformu s bílým pláštěm, pokrytou vyznamenáními. Vypadal přesně tak, jak si Sola vždycky krále představovala: byl majestátní, působivý a hezký.

Vlastně byl mnohem hezčí, než předpokládala. Problesklo jí hlavou, že to Zelií jistě velice potěší.

Když vítal jejího otce, Sola, které ještě zněl v uších jásot davů na ulicích, okamžitě vycítila, že uvítání nejde králi od srdce.

Z jeho úst vycházela slova, která už bezpochyby říkal tolikrát, že mu vlastně zevšedněla. A v jeho očích, uvědomila si, se nezrcadlila radost; byly tvrdé a poněkud vzdorné.

On s tím vším nesouhlasí! napadlo Solu.

Dovedla si představit, co král cítí.

„Dovolte, Vaše Výsosti, abych vám představil svou dceru," pronesl velkovévoda.

Král se otočil k Sole; instinktivně tušila, že se na ni až do té chvíle schválně nepodíval. Trochu se ostýchala, nepohlédla mu přímo do očí. Když uchopil její ruku, udělala malou poklonku.

„Jsem potěšen, že mohu přivítat Vaši královskou Výsost ve své zemi," řekl.

Sola si znovu pomyslela, že vlastně jen pronáší dokonale naučenou frázi, kterou už tolikrát vyslovil. Pak k němu zvedla oči a jejich pohledy se setkaly.

Tvrdost v jeho očích náhle vystřídalo překvapení. Věděla, že nečekal, že bude tak krásná.

„Doufám, že jste měli dobrou cestu," pronesl automaticky.

„Velmi nás těšilo, plout na takové báječné lodi," odpověděla Sola, „a ve spo-

lečnosti takových příjemných lidí - včetně kapitána a jeho posádky."

Doufala, že krále zaujme svou řečí.

Ten se však otočil k velkovévodovi: „Jsem si jist, že Vaše královská Výsost teď uvítá sklenku něčeho lahodného. Očekává vás šampaňské."

„To je samozřejmě dobrá zpráva, Vaše Výsosti," usmál se velkovévoda.

„Já vždycky dostanu hroznou žízeň," řekl král, „než vyslechnu všechny ty rozvláčné proslovy, které musím vytrpět, když přijedu do cizí země."

Velkovévoda se zasmál. „Nebyly ani tak dlouhé, jak mohly být."

„To jste měli štěstí," poznamenal král. „Já se snažím proslovům pokud možno vyhýbat, ale, jak jistě budete souhlasit, někdy to prostě nejde."

Sola si prohlížela zařízení paláce. Bylo skvostné, pomyslela si, že i na Zelií udělá velký dojem. Mohutné schodiště v hale zářilo křišťálovými a zlatými ozdobami. Obrovské krásné lustry nepochybně pocházely z Benátek. Obrazy, které snad bude mít čas prostudovat později, jistě byly od velkých mistrů.

Myšlenky na krále jí dosud zabraly tolik času, že na palác vlastně ani nepomyslela. Teď, když procházeli krásně zařízenými místnostmi, pochopila, že její sestra, ať se bude snažit sebevíc, těžko někde najde chybičku.

Král je zavedl do nádherného salonu, vyzdobeného převážně francouzskými obrazy. Ze stropu visely ohromné benátské lustry a koberec, který pokrýval podlahu, jistě pocházel z Perzie.

„Ušetřil jsem vás dalších proslovů!" říkal právě král. „Přikázal jsem svým hodnostářům, ať to celé odbudou v pří-

stavu. Většinu z nich uvidíte zítra při návštěvě našeho parlamentu."

"To jsem vám vděčný," prohlásil velkovévoda, „o to víc se budu moci věnovat Vaší Výsosti a také si samozřejmě prohlédnout váš nádherný palác."

"Otec ho nechal zařídit úplně znovu, když nastoupil na trůn," líčil král. „Pak tu došlo k potížím a země byla několik let bez monarchie, ale tehdejší ministr kultury naštěstí odmítl kohokoli vpustit do paláce, takže jej uchránil."

"To bylo velké štěstí," řekl velkovévoda.

"Také si myslím," přisvědčil král. „Avšak, jak Vaše královská Výsost sama dobře ví, obyčejný člověk, který vstoupí do paláce, nemá ani ponětí o ceně všech těch věcí. Lidé se obecně domnívají, že zlato je všechno, co se třpytí."

Král mluvil úsečným tónem. Sola si v duchu řekla, že by neměl být tak příkrý. Pak se spěšně napomenula - nesmí být přece tak kritická.

Zelie by určitě ten palác ocenila, což nebylo těžké. Pak si připomněla, že je vlastně Zelie, rozhlédla se po obrazech a řekla: „Je to úžasné, Vaše Výsosti, že tu máte Fragonarda a Bouchera. Myslela bych, že tihle mistři jsou k vidění jen v Paříži."

Král, který se právě chystal cosi říci velkovévodovi, poněkud zaskočeně odvětil: „Jsem překvapen, že je Vaše královská Výsost poznává, a v tom případě vás jistě bude zajímat, že je přivezl jeden můj předek z Francie během revoluce. To se týká i většiny francouzského nábytku, který najdete v mnohých komnatách."

"To je fantastické!" vykřikla Sola.

„Vždycky jsem si myslela, že to byl anglický král Jiří IV., který ještě jako princ waleský skoupil nejlepší nábytek z Versailles - dodnes je v Buckinghamském paláci."

Král k tomu nic nepodotkl a Sola dodala: „Později, za princova regentství, také ovšem vikomt z Yarmouthu dovezl do Anglie plnou loď francouzských uměleckých děl."

„O francouzském nábytku v Anglii jsem slyšel, a také o kresbách a obrazech ve sbírce Jiřího IV.," prohodil král.

„Já je vlastně nikdy neviděla," přiznala Sola, „ale má matka ano. Často mi o tom vyprávěla, a také jsem o tom samozřejmě četla."

„Já myslím, že vy mladé ženy čtete jen romány," poznamenal král poněkud kousavě.

Velkovévoda se zasmál. „Má dcera je vášnivá čtenářka a obávám se, že pokud nemáte dokonale zásobenou knihovnu, zkritizuje vám její obsah a donutí vás, abyste utratil hrozné obnosy na zakoupení svazků, které právě vycházejí v bůhvíkolika zemích."

Sola si všimla, že se král zatvářil poněkud cynicky, jako by o tom vážně pochyboval. Poté jako by považoval za zajímavější rozhovor s velkovévodou, obrátil se k němu a ponořili se do hovoru o koních, což bylo téma, které krále nepochybně zajímalo nad vše.

Nezdrželi se u krále Ivana dlouho, protože nadešel čas převléknout se k večeři.

Sola se odebrala nahoru; zavedli ji do nádherně vybavené ložnice. Překvapilo ji, s jak vybraným vkusem je celý palác zařízen. Škoda že to nemůže vidět její matka, byla by určitě nadšená, zvláště četnými obrazy starých mistrů,

které visely na stěnách; podlahy byly pokryty krásnými, cennými koberci.

Sola si samozřejmě přivezla vlastní komornou. Znovu a znovu jí kladla na srdce, že s ní musí jednat jako s princeznou Zelií.

„Můžete mi důvěřovat, Vaše královská Výsosti, opravdu to nespletu," ujistňovala ji Tarsia poněkud dotčeně, když jí to Sola znovu připomínala. „Konec konců starám se o vás už deset let."

Byla to pravda, ale Sola jí odvětila: „Nebud' tak nedůtklivá, Tarsie. Jistěže ti důvěřuji, ale víš, jak by bylo hrozné, kdyby je mělo jen na okamžik napadnout, že nejsem Zelié!"

„Chcete-li slyšet můj názor," prohlásila Tarsia s upřímností staré sloužící, „vy byste si tu v té krásné zemi vedla mnohem líp, než kdy dokáže vaše sestra!"

Sola neodpověděla. V duchu si říkala, že Zelié to nebude mít s králem lehké. Třebaže se ze všech sil snažil být příjemný, poznala, jak je mu jejich návštěva proti mysli. Jistě ho dělalo pochybnosti, že se po letech bezstarostného svobodného života bude muset oženu.

Ale až se seznámí se Zelií, určitě ho okouzlí jako Nicolase Ersatze, utěšovala se Sola v duchu.

Po koupeli jí Tarsia pomohla obléknout tu nejhonosnější a nejdražší toaletu, kterou přivezly. Sola zauvažovala, má-li si vzít některý z matčiných šperků. Pak si uvědomila, že přece nechce nikoho oslňovat, prostě chce být sama sebou.

Vzala si tedy jen šňůru nádherných perel a jediný úzký diamantový náramek.

Velkovévoda, který ji přišel doprovo-

dit na večeři, se na ni zadíval s obdivem a okouzlením. Když odešla komorná, naklonil se k ní a tiše řekl: „Zatím to jde skvěle! Co si myslíš o králi?"

„Jsme mu protivní, papá. Jistě si to i ty sám uvědomuješ."

„To ano," přikývl velkovévoda, „takže je na tobě, má drahá, abys ho okouzila."

Sola bezmocně pokrčila rameny. „Ale jak? Jak dobře víš, papá, nejsem zvyklá jednat s mladými muži, kromě tvých dvořanů."

Jen to vyslovila, pomyslela si, jak nevhodná je to poznámka, vzhledem ke vztahu její sestry k Nicolasi Ersatzovi.

Velkovévoda začal pochodovat po pokoji.

„Můžeš se jen snažit, drahá," řekl pak. „Podle mého názoru na Zelií tenhle palác udělá takový dojem, že ji ani v nejmenším nebude znepokojovat, jak se král chová nebo nechová."

Sola se na něj tázavě zadívala.

„Myslím tím," vysvětloval velkovévoda, „že se Jeho Výsost zachovala na nejvyšší nespolečensky, když nás neuvítala hned v přístavu a nedoprovodila nás do paláce. Teď mám dojem, že večeři odbude, jak nejrychleji to půjde, jen aby se mohl vrátit k nějaké té dámě, která ho momentálně obšťastňuje."

Velkovévoda to vyřkl bez rozmýšlení. Když pak spatřil výraz v dceřiných očích, uvědomil si, že neměl být tak otevřený.

„A teď si pospěš, drahá, půjdeme," dodal rychle. „K večeři se nesmíme dostavit pozdě. Ať se náš hostitel chová jakkoli, my se budeme chovat jak se sluší a patří."

Zamířil ke dveřím a Sola ho následovala. Před dveřmi stál lokaj, který

je doprovodil dolů do velkého salonu, kde už bylo shromážděno plno lidí.

Když se potom Sole představili, uvědomila si, že jsou to příslušníci aramijské aristokracie. Přišli si prohlédnout, schválit nebo zkritizovat ženu, která se měla stát jejich budoucí královnou.

Dámy byly dobře a vkusně oblečené, ale neměly na sobě mnoho šperků, jak si všimla Sola. Muži si pro tuhle příležitost vzali četné medaile a vyznamenání, nesměly chybět válečné kříže, které jim visely na stuhách kolem krku.

Bylo tu několik generálů v uniformách, ale dost málo mladých mužů. Srazili paty, když byli představeni Sole, a všichni na ni hleděli s neskrytým obdivem.

Sola si pomyslela, že na tomhle večírku by se Zelié cítila ve svém živlu. Byla by tu nejdůležitější osobou, všechno by se točilo jen kolem ní.

Sama se rozhodla být co nejpříjemnější, a aby přítomné potěšila, rozhodla se, že bude s nimi mluvit jejich jazykem. Hovořila tak plynně, že se nemuseli uchylovat ani k francouzštině nebo řečtině, případně lámat její rodnou řeč, aby se dorozuměli.

Večeře, která se podávala v reprezentativní jídelně, byla výtečná, a servírovali k ní vynikající jemná vína.

Sola dobře věděla, že všechna ta vína jsou dovezená, pamatovala si, co jí kapitán na lodi vyprávěl o tom, jak se Arámie snaží zakládat vlastní vinice.

Poté co se k ní král otočil, aby s ní promluvil, řekla: „Myslím, že je od Vaší Výsosti velmi moudré, že hodlá věnovat pozornost vinařství. Zdejší vína

budou jistě výtečná a možná že se pro Arámii stanou významným vývozním artiklem.“

„Kdo vám říkal, že tu zakládáme vinice?“ otázal se král překvapeně.

„Kapitán vaší lodi, kterou jsme sem připluli,“ vysvětlila Sola. „Vždycky jsem si myslela, že to není příliš prozíravé, když se vinařstvím zabývá tak málo států. Proč by měli mít Francouzi monopol? Francouzské šampaňské je žádané po celém světě a chytrí Němci na něm vydělali pěkné peníze.“

„Máte samozřejmě pravdu,“ odpověděl král, „ale mám dojem, že nebudeme schopni produkovat vlastní šampaňské, i když přírodní vína možná zvládneme.“

„To budou první kroky,“ řekla Sola, „a budou velmi důležité. Jaké další možnosti zkoumáte?“

„Proč bych měl něco zkoumat?“ zeptal se král poněkud dotčeně.

„Protože žijeme v překotné době, kdy se neustále objevují nové věci a prosazují nové myšlenky,“ odpověděla Sola. „Jen považte, jakou změnu do cestování přinesla železnice. Teď se nikdo nemusí drkotat po prašných cestách, kde na vás v každé rokli číhají bandité!“

Král se krátce zasmál. „Máte pravdu,“ řekl. „Nikdy jsem o tom takhle neuvažoval, ale předpokládám, že každá země se snaží přijít s něčím novým a originálním.“

„Kessel se zaměřil na jízdní kola,“ řekla Sola, „i když papá by je nikdy nevyměnil za koně, které tak miluje.“

„Já také ne,“ přisvědčil král. „Dovolte, abych vám řekl, že nemám v úmyslu někdy sednout na kolo.“

„Asi by se vám to zdálo těžké,“

usmála se Sola. „Já už na kole jezdila, a ukrutně to bolí, když spadnete!"

Král se na ni udiveně zahleděl a pak se zase zasmál. „Když se tak na vás dívám, těžko si dovedu představit, že sedíte na něčem jiném než hedvábném polštáři a nasloucháte přitom tiché hudbě."

„To vás musím rychle vyvést z omylu," odpověděla Sola. „Umím řídit jachtu stejně dobře jako můj otec. S bratrem chodím střílet, kdykoli je doma, a také už jsem dvakrát letěla v baloně!"

Král zvrátil hlavu dozadu a srdečně se rozesmál. „Nevěřím vám ani slovo! Ale zajímalo by mě, jak se plavíte na jachtě."

Příliš pozdě si Sola opět uvědomila, že Zelig moře nesnáší. Ale aspoň vzbudila králův zájem. Pomyslela si, že už nemá ten nevlídný, tvrdý výraz, jako když je poprvé přijal.

Začali hovořit o moři. Potěšilo ji, že otcova poslední jachta, na které s ním už také plula, je novější model než ta, kterou vlastnil král.

Pak se dali do hovoru o létání balonem. „Možná by bylo zábavné to tady vyzkoušet, ale mám pocit, že by nás vítr mohl zanést do hor a skončili bychom na nějakém horském štítě."

„Pak byste prostě musel slézt dolů," řekla Sola.

„Neříkejte mi, že jste také alpinistka, to už vám předem nevěřím!"

„Doma jsem zlezla nejeden kopec. Nejsou ovšem tak vysoké jako ty vaše, i když místy jsou docela obtížné."

„Takže z toho všeho mohu udělat závěr," prohodil král nakonec, „že jste moderní mladá žena, kterým v Anglii přezdívali ‚modré punčochy'."

Sola zavrtěla hlavou. „Myslím, že se mýlíte. Pokud vím, neznamena to, že jsem ‚modrá punčocha'. Tak přezdívali učeným a sečtělým ženám."

„Což jste také, jak předpokládám," řekl král. „V tom případě to ovšem vzdávám! Ženy by měly být jemná, sladká stvoření, která se nepletou do mužských záležitostí."

„Ale takové ženy se vám po chvíli musí zdát nudné," namítla Sola. „Je to velká radost, přečíst novou knihu a pak o ní diskutovat s někým moudrým, jako je papá, který čte dokonce víc než já. Alexander, můj bratr, pravděpodobně získá akademickou hodnost na Oxfordu z oboru historie a literatury."

„Vy mě překvapujete a zároveň děsíte!" zvolal král.

Dáma po jeho druhém boku se tvářila uraženě.

Sola si jí vlastně všimla až nyní. Vzpomněla si, že jí byla představena jako hraběnka de Rhiga. Když naslouchala jejímu hovoru s králem, byla si jistá, že je původem Francouzka.

Nebyla vysloveně krásná, ale určitě velice přitažlivá; měla tmavé vlasy a jiskrné černé oči. Byla neobyčejně elegantní, přesněji řečeno měla daleko více šarmu než kterákoli žena v této společnosti.

Ted' Sola zaslechla, jak k ní král hovoří. Mluvil zcela jiným tónem, než jakým se předtím bavil s ní. Hraběnka odpovídala zvolna, svůdným, dráždivým altem, který zněl velmi důvěrně.

Jestli mu doopravdy vyhovuje tohle, řekla si Sola v duchu, jak tomu Zelig může čelit?

Kapitola čtvrtá

NAZÍTŘÍ RÁNO VYKONALI OFICIÁLNÍ NÁVŠTĚVU V PARLAMENTU. JELI TAM V NĚKOLIKA OTEVŘENÝCH KOČÁRECH; VE VŠECH BYLI ZAPRAŽENI MIMOŘÁDNĚ SKVĚLÍ KONĚ.

Král a velkovévoda jeli v prvním voze se dvěma královými dvořany, kteří seděli naproti nim. Solu v dalším kočáře doprovázel ministr zahraničí se ženou, manželský pár, který si tak oblíbila během plavby.

Překvapilo ji, že tentokrát davy už nebyly tak rozjásané jako včera. Mnoho lidí ani nemávalo, jen se podívali a spěchali dál po svém. Byl to tak očividný rozdíl, že se musela zeptat paní Botzarisové, ještě než dojeli k parlamentu: „Proč už dnes nejsou tak rádi, že nás vidí? To přijetí včera, když jsme jeli z přístavu, na mě velice zapůsobilo.“

Nastala malá pauza a Sola věděla, že ministr zahraničí napjatě čeká, co jeho žena odpoví. Pohlédla na něj, jako by žádala o souhlas, a pak váhavě řekla: „Myslím, že byste měla znát pravdu, Vaše královská Výsosti. Král tu momentálně není příliš oblíbený.“

„Proč ne?“ otázala se Sola.

„Je tu dost lidí, kteří se snaží vyvolávat nepokoje,“ řekl ministr zahraničí rychle. „A Jeho Výsost, to musím s politováním konstatovat, jim nevěnuje dost pozornosti, správnější by možná bylo slovo ‚pochopení‘.“

Sola neodpověděla a ministr po chvíli dodal: „Jsem k Vaší královské Výsosti

zcela upřímný. Potřebujeme totiž vaši pomoc.“

„Víte, že udělám vše, co bude v mých silách,“ řekla Sola tiše.

Jen to vyslovila, uvědomila si, že Zeli by jistě ani nenapadlo zajímat se o starosti obyčejných lidí. Stejně jako by Zeli nepřípadalo divné, že král věnuje proslovům, které považuje za nudné, co nejméně času.

V budově parlamentu, která byla téměř věrnou, ale menší kopií parlamentu v Londýně, museli vyslechnout opravdu četně proslovy. Nejdřív mluvil ministerský předseda, pak nejvyšší komoří. Pak se slova ujali členové vlády a po nich ještě dva představitelé opozice.

Sola si všimla, že otec naslouchá pozorně, tak jako to činil ve své vlasti. Král však dával nepokrytě najevo, že se nudí. Také se ani nenamáhal zakrývat, jak se mu ulevilo, když proslovy skončily.

Velkovévoda vyslovil přání, že by rád zašel mezi poslance parlamentu a promluvil k nim. Král však namítl, že je načase vrátit se do paláce.

Na zpáteční cestě se Sole dokonce zdálo, že je lidé ignorují. Vlastně to byly převážně jen děti, které stály na chodnících a mávaly na jízdní stráž. A ty ještě nejvíce zajímali koně, kteří táhli královský kočár i další kočáry v průvodu.

Když ve vrátili do paláce, byla Sola s otcem zavedena do jednoho z reprezentačních salonů. Sluhové jim okamžitě nabídli sklenky šampaňského.

„Zaplaťpánbůh, že je to všechno za námi,“ řekl král, „je mi jen líto, že Vaše královská Výsost musela tu hrůzu přetrpět.“

„Abych pravdu řekl, mně se ty proslavy zdály velmi zajímavé," odpověděl velkovévoda. „Vždy jsem připraven naslouchat názorům, které panují v jiných zemích, a myslím, že ty pasáže, ve kterých ministerský předseda uváděl, jak by se dal urychlit rozvoj vaší země, byly mimořádně zajímavé."

„Spousta řečí!" mávl rukou král. „Stejně se nic neudělá."

„Vlastně to byla Její královská Výsost," poznamenal ministr zahraničí, který stál vedle nich, „která navrhla, že by se tu v horách mělo hledat zlato nebo drahokamy."

„Zlato? Drahokamy?" vykřikl král užasle. „Tady se něco takového sotva najde!"

„Jak to můžete vědět?" zeptala se Sola. „Papá vám může říct, jak v Rusku úplně nedávno objevili v horách zlato. Je ho tolik, že se stalo jejich nejvýznamnějším vývozním artiklem."

„To je pravda," potvrdil velkovévoda. „Třeba nenajdete zlato, ale jsem přesvědčen o tom, že ve vašich horách je spousta jiných rud a nerostů, které by stály za objevení."

„Překvapujete mě," řekl král suše.

Zřejmě ho ta myšlenka příliš nenadchla. Sola si pomyslela, že je možná docela hloupý.

Otec jí vyprávěl o obrovských nalezištích zlata, které objevili v Rusku. Věděla také, že jejich sousedé, Rumunsko a Srbsko, se všemožně snaží zvyšovat objem vývozu. V Uhrách se zase věnovali chovu ušlechtilých koní, po nichž byla v zahraničí velká poptávka.

Král však už neposlouchal, co mu říkali. Tichým hlasem cosi přikazoval

jednomu ze svých dvořanů. Ten se vzápětí vytratil z místnosti.

Chvilí poté, ještě než bylo oznámeno, že se podává oběd, vešla do místnosti ta mladá Francouzka, která u večere seděla vedle krále. Vypadala ještě svůdněji než včera.

Róbu měla nepochybně přímo z Paříže. Její šperky byly poněkud nápadné pro denní příležitost, ale skvostné. Neměla klobouk a Sola si povšimla, že její vlasy mají ten namodralý nádech, který autoři románů shledávají „velmi romantickým".

Uklonila se králi, který jí políbil ruku, když řekla: „Doufala jsem, že pro mne pošlete."

„Jak bych mohl jinak?" odpověděl král. „Tolik vás potřebuji!"

Představil ji velkovévodovi. Sola si pak vzpomněla, že jméno té dámy, které slyšela včera večer, zní hraběnka de Rhiga. Zatímco živě hovořila s králem, k Sole se naklonil ministr zahraničí.

„Hrabě de Rhiga," řekl tichým hlasem, „je jeden z největších vlastníků půdy v naší zemi. Ale nemá rád společenský život, raději se zdržuje na svém panství."

„Hraběnka je patrně Francouzka," poznamenala Sola.

„Ano, a Arámie jí připadá poněkud nudná, podobně jako králi."

Bylo to řečeno tak jasně, že Sola k ministrovi vzhledla s údivem. Ten se však právě díval na krále a hraběnku.

Zřejmě ho mrzí, uvědomila si Sola, že král poslal pro hraběnku, aby přišla na oběd, a považuje to za neomluvitelný přestupek, za trapné faux pas.

Jídlo bylo výtečné a konverzace jako obvykle velmi příjemná. Sola seděla jako včera po králově pravici. Ten však

ji téměř neoslovil, celou dobu se věnoval jen hraběnce.

Sola musela uznat, že ta dáma je vtipná a duchaplná společnice. V duchu se ptala, jak se Zeli s touhle situací vypořádá. Předem věděla, že to sestru velice rozčílí, ale zároveň věřila, že Zeli krále upoutá, když jí samé se to nepodařilo.

Po obědě bylo naplánováno, že Sola s otcem si půjdou prohlédnout některé pamětihodnosti města. Král se však omluvil, prý má na starosti jiné záležitosti. Hned po obědě opustili s hraběnkou místnost.

Bylo jasné, že chtějí být spolu. Sola si opět pomyslela, že je to od něj velice hrubé, a byla si jistá, že otec i ministr zahraničí na to pohlízejí podobně. Sice nic neříkali, ale chovali se k ní přehnaně dvorně, jako by jí chtěli tu urážku vynahradit.

Kočár už na ně čekal, takže se vydali do města.

Nejdříve navštívili starobyrou katedrálu. Sola poklekla a pomodlila se za to, aby dokázala pomoci Zeli víc, než se jí to dařilo doposud. Nemohla se zbavit pocitu, že jestli tahle návštěva nebude úspěšná, její sestra kvůli tomu bude trpět.

Aby zmírnila napjatou atmosféru, která zavládla po odchodu z paláce, byla co nejmilejší k lidem, kteří ji a velkovévdu provázeli po místním muzeu. Také se velmi zajímala o lidi, kteří vedli malou zoologickou zahradu. Založil ji králův otec a stejně jako palác přežila revoluci. Neměli tam mnoho zvířat, ale slon, který s chutí zhltl žemle, které mu nabídl, se jí moc líbil.

Opice prosebně natahovaly tlapky

mezi mřížemi a žadonily o banány. Ve velkém bazénu plavalo několik lachtanů. Působili znuděně, skoro jako král, pomyslela si Sola.

Ve voliérách poletovali krásní exotičtí ptáci, velkovévodu však nejvíc zajímalo terárium s plazy.

Sola nakonec poděkovala správcům a řekla jim, jak velmi ji návštěvě těšila.

„Doufáme, že Vaše královská Výsost poví Jeho Výsosti, že všechno vedeme tak, jak to zařídil nebožtík otec Jeho Výsosti,“ řekl hlavní správce.

„Navštívila vás někdy Jeho Výsost?“ zeptala se Sola.

Správce zavrtěl hlavou. „Neměli jsme to potěšení uvítat tu Jeho Výsost od té doby, co byl malý chlapec.“

Velkovévoda to nepřeslechl, když pak kráčeli ke kočáru, řekl tak tiše, že to i Sola sotva zaslechla: „Ten mladý muž si počíná jako zatracený hlupák! Dost pochybuju, že se tvé sestře podaří přimět ho, aby se choval líp.“

Sola neodpověděla, protože se k ní v tom okamžiku připojil ministr zahraničí. V duchu však musela dát otci za pravdu.

Ráda by věděla, zda by kdokoli, snad kromě hraběnky, dokázal, aby si král počínal odpovědněji.

Projížděli ulicemi lemovanými alejemi stromů. Před nimi se po chvíli objevil palác se zasněženými horami v dálce. pomyslela si, že to je nesmírně krásná a příjemná země, kterou král zdědil. Je-li však tak nezodpovědný, že se o své království vůbec nestará, není nic jiného než, jak ho nazval otec, zatracený hlupák.

Když se vrátili do paláce, Sola zjistila, že na večer se chystá malá slavnost. Madame Botzarisová jí navrhla, aby si

předtím šla lehnout a odpočinout do svého budoáru.

Sola si tam už předtím povšimla některých knih, které by si ráda přečetla. Vyhledala je a byla naprosto spokojená, že s nimi osamí, aniž ji budou rušit komorné.

V knihovně našla několik svazků věnovaných dějinám Arámie. Usadila se pohodlně na divanu a sáhla po prvním z nich.

Nepřečetla však ani pár stránek, když do pokoje vešel hrabě Pavel Maori. Sola se na něj přátelsky usmála.

„Dobrý den," pozdravila ho, „už jsem si říkala, jak to, že vás celý den nevidím!"

„Přišel jsem požádat Vaši královskou Výsost, aby sešla dolů."

Mluvil nesmírně vážně. Sola vyděšeně vyhrkla: „Proč? Co se děje?"

„Jeho královská Výsost pan velkovoda a pan ministerský předseda prosí, abyste za nimi přišla."

Sola vyskočila z pohovky. Z tónu jeho hlasu poznala, že se stalo něco důležitého, a horečně uvažovala, co to mohlo být.

Přece není možné, prolétlo jí hlavou, aby se nějak dozvěděli, že nejsem Zelie. Ale nemohla přijít na žádný jiný důvod, proč by pro ni takhle poslali.

Seběhla po zlaceném schodišti. Hrabě otevřel dveře do jedné z komnat, ve které ještě nebyla. Tam seděl její otec ve společnosti ministerského předsedy a ministra zahraničí. Dalšího muže neznala, ale mlhavě se rozpomněla, že jí byl představen jako ministr obrany.

Všichni kromě otce vstali, když vešla. Hrabě za ní zavřel a zůstal stát zády ke dveřím, jako by chtěl komukoliv

dalšímu zabránit ve vstupu do místnosti.

Sola kráčela ke svému otci, který k ní chvatně vztáhl ruku. Uchopila ji a z jeho pevného stisku hned usoudila, že se stalo něco závažného.

Nic neřekla a usedla vedle velkovody, načež se ostatní muži také posadili.

Ministerský předseda pak řekl: „Požádal jsem Vaši královskou Výsost, aby sem přišla, protože mám velmi nepříjemnou povinnost oznámit vám, že se ve městě rozrůstají nepokoje, které hrozí přerůst v povstání."

Sola zalapala po dechu. „Myslíte, že by mohli... svrhnout krále?"

„Ovšemže!" přikývl ministerský předseda chmurně. „Proto jsme vás s kolegy přišli požádat, abyste zachránila situaci tím, že se za Jeho Výsost okamžitě provdáte."

Na okamžik Sola nevěřila svým uším. Pak, když stisk otcových prstů zesílil, uvědomila, si, že musí ovládnout své pocity. Zeptala se hlasem, který se pokoušel být co nejkldnější a nejtišší: „Je to opravdu tak zlé, jak se Vaše Excellence obává?"

„Bohužel ano," odvětil ministerský předseda. „Už to vře delší dobu. Tušili jsme, že by mohlo dojít k povstání, které může rozvrátit celou zemi."

„Ale... obyčejní lidé si opravdu přejí..., aby jim vládl monarcha?"

Nastalo ticho, než ministr pronesl: „Budu k Vaší královské Výsosti zcela upřímný: král není mezi lidmi oblíben. Revolucionáři slibují, že se všechno zlepší, převezme-li místo něj vládu volený prezident."

Sola pohlédla na otce. Jeho prsty jí opět silně stiskly ruku, než řekl: „Pro-

jednal jsem to, drahá, velmi podrobně s panem ministerským předsedou i s ministrem obrany. Oba se domnívají, že jediné, co může tuto zemi zachránit, je poskytnout lidem něco, čím by se zabavili."

"A kterou ženu nepotěší svatba?" do dal ministr zahraničí.

"To je ovšem pravda," souhlasil ministerský předseda. "Zdejší ženy už hodně mluví o tom, jak je Vaše královská Výsost krásná. Kdyby bylo oznámeno, že se provdáte za Jeho Výsost a budete korunována na královnu, přijaly by to s radostí. Jsem si jistý, že nic - opravdu nic - by je nepřímělo připojit se k revolucionářům, dokud nebude po všech oslavách, a to by nám poskytlo čas na zreformování a upevnění našich sil."

"Chápu... to, co říkáte," pronesla Sola chvějícím se hlasem. "Ale vždyť... mé zasnoubení s králem už bylo oznámeno... neuspokojí je to... nedá jim to něco, nač by se mohli těšit?"

Doufala, že její slova by mohla získat premiérův souhlas. On však zavrtěl hlavou.

"Ministr obrany mi sdělil, že všechno už zašlo příliš daleko," řekl. "Mimo jiné, já už to navrhoval předtím. Teď ale musíme jednat rychle, jinak propukne revoluce a my nebudeme mít dost vojska, abychom ji potlačili."

"A kde jsou zbývající jednotky?" zeptal se velkovévoda.

"Jak Vaše královská Výsost možná ví, toho času jsou na manévrech, a když Jeho královská Výsost prohlásila, že se manévry nezúčastní, přesunuli se na druhý konec země."

Viděl, že velkovévoda i Sola pozorně naslouchají, takže pokračoval: "Tá-

boří venku, a kdybychom pro ně poslali, bude to skoro týden, než se dostanou zpátky do města."

"Takže opravdu trváte na tom, aby se má dcera provdala co nejdříve?" zeptal se velkovévoda.

"Navrhuji," odpověděl ministerský předseda, "a mám k tomu souhlas celé vlády, abychom oznámili zasnoubení dnes večer. Zítra zahájíme přípravy, vyzdobu cesty, budov, katedrály atakdale."

"Město už je sice vyzdobené, ale musí to být daleko pompéznější," řekl ministr zahraničí.

"A pak?" zeptal se velkovévoda.

"Za tři dny ode dneška," řekl ministerský předseda pevně, "by se měla konat svatba."

"Ale... to je... nemožné!" zvolala Sola.

Promluvila instinktivně. Pak znovu ucítila stisk otcovy ruky a bylo jí jasné, že udělala chybu. Rychle a trochu naivně dodala: "Vždyť... ani... nemám svatební šaty."

Pánové se sborem zasmáli a ministerský předseda řekl: "Chápu, jak je to pro Vaši královskou Výsost důležité, ale jsem si jist, že cokoli budete mít na sobě, bude vypadat stejně krásně jako vaše tvář."

Sola ho za tuto poklonu obdařila rozpačitým úsměvem.

"Myslím ale, že budou-li naše švadleny pracovat ve dne v noci," řekl ministerský předseda, "mohou provést všechny potřebné úpravy na oděvech, které si Vaše královská Výsost přivezla, a samozřejmě také zhotovit dlouhou vlečku."

Na ten nápad byl očividně hrdý. Obrátil se k ministru zahraničí, jako by očekával souhlas.

„A má žena vám ochotně s čímkoli pomůže,“ dodal ministr zahraničí.

Pak vyřkla Sola nejdůležitější otázku. „Požádala Vaše Excelence,“ zeptala se tiše, „krále o souhlas s touto mimořádnou a riskantní akcí?“

Ministerský předseda pohlédl na velkovévodu.

„Nejdřív jsem samozřejmě šel za jeho královskou Výsostí,“ zdůraznil, „požádat ho o pomoc, protože mi bylo jasné, že Vaší královské Výsosti bude připadat nanejvýš neobvyklé vdávat se v takovém spěchu a bez přítomnosti příbuzných a dalších krajanů, které byste chtěla mít na svatbě.“

Díval se přitom na Solu, jako by se chtěl ujistit, že chápe, jak s ní cítí.

„Jeho královská Výsost projevila nejvyšší pochopení,“ pokračoval. „Skutečně nepřeháním, když zdůrazňuji, že to není otázka povstání zanedbatelného rozsahu. Nelze pochybovat o tom, že zmocní-li se povstanci moci, povraždí pěknou řádku šlechticů, Jeho Výsost samozřejmě na prvním místě.“

Sola potlačila zděšený výkřik.

Ministerský předseda povstal. „Nemohu Vaší královské Výsosti dost poděkovat za to, že zachráníte mým kolegům i mně život.“

Uklonil se, ostatní hodnostáři po něm, nejdřív Sole, pak velkovévodovi, načež v ponurém mlčení vyšli z místnosti.

Po jejich odchodu se Sola vzrušeně obrátila k otci. „Co budeme dělat, papá?“ vyhrkla. „Přece víš, že si krále nemohu vzít!“

„Myslím, že se v této situaci nedá dělat nic jiného, drahá!“ odpověděl velkovévoda pevně.

„Ale vždyť si ho má vzít Zelié, a já se za něj nechci provdat!“

„Já vím, já vím,“ přisvědčil velkovévoda poněkud netrpělivě, „jenže teď prostě nejde, abychom se k nim obrátili zády a zanechali je jejich osudu. Kromě toho, má-li ministerský předseda pravdu, a já nemám důvod myslet si něco jiného - jestli je stihne pomsta povstalců, neunikneme ani my!“

Sola se zajíkla. „To myslíš... že by nás mohli zabít?“

„O tom nepochybuji,“ řekl velkovévoda. „Všichni revolucionáři jsou zavilí nepřátelé královských rodů, a jistě víš stejně dobře jako já, kolik vražd už v Evropě spáchali, některé úspěšně, jindy oběť unikla jen o vlasek.“

Sola věděla, že otec má pravdu. Ale zároveň to byla hrozná vyhlídka, provdat se za krále! Bude mít manžela, který ji bude nenávidět za to, že byl do sňatku vehnán. A její sestra jí do konce života neodpustí, že zaujala místo, na němž měla stanout sama.

„Já to prostě nemohu udělat, papá!“ zvolala zoufale.

„Ale musíš, má nejdraší,“ řekl velkovévoda s neobvyklou naléhavostí. „Vím, co ty bestie dovedou, když je žene touha po moci, nezastaví se před žádným krveprolitím!“

Sola přešla k oknu. Venku svítilo slunce, tryskající fontány se třpytily v jeho záři a dopadající krůpěje zářily nesčíslnými duhami.

Jak je jen možné, že někde venku čekají muži, kteří by neváhali zničit tak krásný výtvar jako královský palác? Jak mohou plánovat vraždu krále a kohokoli, kdo je královského rodu?

Nechtělo se jí věřit, že je situace tak nebezpečná, jak jí to ministerský před-

seda vyličil. Zoufale zauvažovala, zda by tomu přece jen nemohli nějak uniknout.

Velkovévoda si uvědomoval, co jeho dcera prožívá. Vstal a přistoupil k ní. Objal ji kolem ramen.

„Je mi moc líto, že to takhle dopadlo, dceruško moje," řekl, „a všechno kvůli tomu, že jsem se snažil najít ženicha pro tvou sestru."

„Ty za to přece nemůžeš, papá. Zdá se, že jsme se nechtěně ocitli v pasti."

Velkovévoda se spolu s ní zahleděl do královských zahrad. Nad vodotrysky právě zakroužilo hejno bílých holubů a rozletělo se dolů do města.

„Možná se mýlím," řekl tiše, „ale cítím, jako by mi tvá matka říkala, že to prostě musíme udělat, a i když si to momentálně nemyslíme, bude to nakonec nejlepší řešení."

„Opravdu to tak cítíš?" otázala se Sola. „Nebo to říkáš jen proto, abys mě utěšil?"

„Přisahám ti při všem, co je mi svaté," odpověděl její otec, „že to tak cítím... a jistě také víš, že tvá matka mi po celá ta léta, co jsem ji miloval, neřekla jedinou lež."

„Tedy se za krále provdám," řekla Sola nešťastně. „Ale musíš se za mě modlit, papá, protože mi bude hrozně těžko. To si jistě sám uvědomuješ."

„Ovšem, má drahá dceruško," konejšil ji velkovévoda, „Ty jsi ale velmi krásná, a krásná žena má moc, které obyčejný muž nemůže odolat."

Sola věděla, jak to myslí. Zároveň si však vybavila jiskrné oči hraběnky de Rhiga a v duchu zaslechla její svůdný, dráždivý hlas.

Bylo jasné, že krále přitahuje tak silně, že ten nemá oči pro žádnou jinou.

Velkovévoda sňal paži z jejích ramen.

„Myslím, že potom, co nám řekl ministerský předseda, bych měl tvým jménem promluvit s králem," řekl. „Řeknu mu, že tě ty události velmi rozrušily, a požádám ho, aby s tebou jednal velmi jemně a s porozuměním."

Sola náhle pocítila, že už nemůže dál. „Půjdu teď nahoru, papá," vyhrkla. „Přijď mi pak říct, co se bude dít."

Velkovévoda ji políbil. Vyběhla z pokoje a zamířila do svého budoáru.

Dějiny Arámie ležely tam, kde je odložila, ale Sola nesáhla po knize. Klesla na postel a zakryla si obličej rukama s pocitem, že všechno, v co kdysi v životě doufala a co si přála, se náhle zhroutilo.

Byla si tak jistá, že jednou najde muže, kterého bude milovat a který bude milovat ji. Vůbec by nesešlo na tom, bude-li to král nebo prostý občan, ale bude to muž, za něhož se bude chtít provdat a jemuž bude chtít náležet.

Teď se všechno zhatilo. Zaujala Zeliino místo a teď se má vdát za muže, který byl vybrán pro její sestru. Věděla, že jí to Zeli nikdy neodpustí, že ji bude nenávidět ještě víc než dosud.

Do očí jí náhle vhrkly slzy. Přišla o všechno. O domov, o sestru, a až se otec vrátí do Kesselu, zůstane tu sama s mužem, který ji nemá rád, v cizí zemi, které hrozí revoluce.

Kdo může vědět, zda po svatbě revolucionáři znovu nezaútočí? Pak už jim nebudou moci nabídnout „římské hry", jako je královská svatba a korunovace, aby se zabavili.

„Co mám dělat? Co mám dělat?" ptala se zoufale.

Náhle však pocítila, jako by vedle ní stanula matka. Cítila to tak živě, jak jí

to před chvílí líčil otec. Jako by opravdu stála vedle ní a něžně ji hladila po hlavě. Cítila, jak ji zaplavuje vlna matčiny lásky. Jako by dosud matka žila.

Věděla, že to matka jí přišla říci, aby byla statečná. Byla to její povinnost pomoci Aramijským a jejich králi.

Matka byla tak blízko, až se Soly zmocnil pocit, že stačí vztáhnout ruku a dotkne se jí. Projel jí pocit nové síly; síly, která přišla z jiného světa.

Ze světa, který ji nejen ochrání, ale obdaří ji mocí ochraňovat druhé.

Kapitola *pátá*

KRÁL SE OMLUVIL, ŽE DNES VEČER nepřijde k večeři. Sola se odebrala do své ložnice s pocitem, že teď musí být sama. Velkovévoda ji nepřemlouval, aby zůstala. Myslela si, že po rušném dnu ani neusne, ale nakonec spala docela dobře.

Když ráno sešla dolů na snídani, shledala, že je tam otec sám. Celý palác byl jinak prázdný a opuštěný.

„Jsem ráda, že jsme spolu sami, papá," řekla Sola. „Co dnes podnikneme?"

„Čekám na tvé pokyny," odpověděl velkovévoda. „Myslím, že budeš chtít přijmout švadleny."

Sola se otřásla. Představa svatby nad ní visela jako hrozivý černý mrak, který se stále přibližoval.

Ještě než posnídali, bylo jí oznámeno, že švadleny již čekají.

Zjistila, že jsou velmi milé. Vykřikovaly obdivem nad bílou večerní toaletou, kterou si vybrala ještě Zelig. Byly to nejkrásnější šaty ze všech, které si sem přivezla.

„Na těchto nádherných šatech není třeba co opravovat, Vaše královská Výsosti," řekla švadlena. „Nechám zhotovit dlouhou vlečku, která se k nim bude dokonale hodit. Mé ženy na ní budou pracovat ve dne v noci."

„Nebudte na ně moc přísná," požádala ji Sola. „Myslím, že v tak krátkém čase toho nemohou moc stihnout."

„Nic není v současné chvíli důležitější, Vaše královská Výsosti, než vaše svatební šaty," odpověděla švadlena. „A já získám ve městě velikou prestiž, budu-li se na nich být sebeméně podílet."

Sola už málem vyhrkla, že zvítězí-li povstalci, sotva ocení její perfektní dílo. Uvědomila si však, že musí být velmi opatrná, aby neprozradila, proč se svatba koná v takovém spěchu.

Doufala, že jí ministr zahraničí sdělí, kdy přesně bude tato zpráva oznámena obyvatelstvu.

Sotva se švadleny odporoučely, odebrala se dolů. Ke svému překvapení zjistila, že otec je v malém salonu, který užívali od svého příjezdu do paláce, zcela sám.

„Co je nového?" zeptala se ho.

„Zatím nic," pokrčil rameny velkovévoda.

„Takže se tě mohu zeptat na něco velice důležitého," řekla, když se usadila vedle otce.

„Co bys chtěla vědět?" otázal se vlídně otec.

„Jak se mohu vdát pod Zelliným jménem?" vyhrkla Sola. „To přece nebude legální!"

Velkovévoda se usmál. „Na to jsem už myslel!"

„Opravdu?" zvolala Sola.

„Máš přece ještě jedno jméno, jak jsem vysvětlil Jeho Výsosti."

„Já zapomněla!" vykřikla Sola. „Úplně jsem zapomněla, že jsi Zeli i mě pokřtil také Elizabeth, po mamince, protože jsme to jméno nikdy neužívaly."

To proto, že to jméno lidé z Kesselu nedovedli dobře vyslovit.

„Provdáš se jako princezna Elizabeth," řekl otec. „Králi jsme také oznámil, že budeš užívat toto jméno jako královna."

Vydechla úlevou. „Moc nerada jsem používala Zeliino jméno," řekla tiše. „Díky, papá, žes mi pomohl zdolat tuhle překážku!"

Než stačil velkovévoda cokoli dodat, otevřely se dveře a vstoupil král.

„Dobré jitro!" pozdravil je. „Musíte mi prominout, že přicházím tak pozdě, ale dostal jsem se do postele až v pět ráno."

Velkovévoda i Sola na něj nehnutě zírali. Jestli je to všechno pravda, pomyslela si Sola, měl by se tvářit velmi znepokojeně. Možná to byla jen její fantazie, ale jí připadal živější a mužnější než včera.

„Proč jste byl tak dlouho vzhůru?" zeptal se velkovévoda.

On se však otočil k Sole, která z něj nespouštěla oči, a s malou úklonou prohlásil: „Než vám to vysvětlím, musím vám vyjádřit nejhlubší vděčnost za to, že jste mi pomohla v té těžké situaci, a vřelě díky za to, co všechno jste

překonala, když jste se musela tak překotně rozhodnout."

„Vydal jsem se do města," vysvětlil pak král, „zjistit, zda to vypadá skutečně tak závažně, jak mi to popsal ministerský předseda."

„Vy jste si vyšel do města?" zvolal velkovévoda. „To jste se odvážil?"

„V převlečení," odpověděl král. „A bylo to velice užitečné."

„Co jste zažil?" otázala se Sola.

„Vyslechl jsem, jak revolucionáři hovoří k mému lidu, a byli tedy mimořádně výmluvní," řekl král. „V plamenných barvách líčili, co všechno hodlají provést, aby se mě zbavili, a ovšem i mého premiéra a mých ministrů."

„Opravdu líčili, co hodlají provést?" zeptala se Sola zděšeně.

„Ale ano, nijak se s tím netajili," odtušil král. „Ale něco vám povím - díky vám se ženy do žádné revoluce nepoženou, dokud nebude po svatbě."

Odmlčel se, než dodal: „V tom měl ministerský předseda úplnou pravdu, ale v jedné věci se mýlil."

„Co tím myslíte - v jedné věci?" zeptal se velkovévoda.

Král přešel k oknu a zase zpět, jako by v zamyšlení. „Uvědomuji si," řekl posléze, „že jsem si vedl velice bláhově, poté co jsem nastoupil na trůn."

Sola na něj upřela tázavý pohled, ale nepromluvila.

„Nechal jsem se přesvědčit těmi pošetilými starci," pokračoval král trpce, „kteří trvali na tom, aby v zemi šlo všechno přesně jako za vlády mého otce a děda."

„To vás muselo velmi rozčilovat," řekl velkovévoda účastně.

„To ano, ale proč jsem je poslouchal?"

zeptal se král sám sebe. „Cokoliv, co jsem jim navrhl, zamítali, a já, třebaže jsem král, jsem je raději poslouchal, než abych jednal podle vlastního úsudku a instinktu, který mi říkal, že mám pravdu.“

V jeho hlase zněla hořkost nad vlastním jednáním. Sola s napětím čekala, co přijde dál.

„Podívejte se, jak teď vypadá situace,“ řekl král. „Celá armáda je mnoho mil daleko, a i kdyby tu ty jednotky byly, nebudou dostatečně výkonné. Kdyby mi dovolili, jak jsem původně chtěl, vycvičit zvláštní oddíly, které by zvládly jakoukoli krizovou situaci, naše postavení by teď bylo úplně jiné.“

„To jste měl opravdu v plánu?“ zvolal velkovévoda.

„Jistěže,“ odvětil král. „Ale slyšel jsem jen NE! Je to prý nemožné, armáda je tu zřejmě jen k tomu, aby mi salutovala při přehlídkách.“

Trpce pokračoval: „Všechno, co jsem chtěl zavést, bylo podle nich neproveditelné, nebo na to nebylo dost peněz, a já byl takový idiot, že jsem se stal loutkou s královskou korunou na hlavě.“

Pokojem teď přímo burácel jeho hněv.

Pak řekl velkovévoda tiše: „Ještě není příliš pozdě.“

„Není-li příliš pozdě,“ odvětil král, „pak jenom díky vaší dceři. Svatba odláká pozornost alespoň poloviny obyvatelstva od myšlenek na revoluci. Dokud neproběhne obřad, jsme bezpeční.“

„Ale co hodláte mezitím podniknout?“ zeptal se velkovévoda.

„Co nejlíp se připravit na bitvu, která nás čeká, a ujmout se vlády v této

zemi tak pevně, jak jsem to měl udělat hned na začátku.“

Velkovévoda zatleskal. „Výborně!“ souhlasil bouřlivě. „Určitě pak zjistíte, že ta situace není tak zlá, jak si myslíte.“

„Kéž byste měl pravdu,“ řekl král mírnějším tónem. „Ale revoluce je stále možná, shromáždili kolem sebe davы lumpů, povalečů a lenochů, kterým se nechce pracovat.“

„S tím musíte počítat,“ řekl velkovévoda. „Jaké máte plány, co chystáte?“

„Už jsem vyslal dva důstojníky, aby sem co nejrychleji přivedli nejlepší armádní oddíly. Ale máme málo zbraní, munice a všeho ostatního, protože ten zatracený ministerský předseda žil celou dobu v představě, že válka nepřichází v úvahu.“

„Jak rychle sem mohou dorazit vojáci?“ zeptal se velkovévoda.

„Jestli budou postupovat přesně podle mých rozkazů,“ odpověděl král, „měli by tu být den po svatbě. Je téměř vyloučeno, aby to stihli dřív.“

Velkovévoda přikývl. „Jaká další opatření jste podnikl?“

„Myslím, že je důležité nezpanikařit. Za okamžik hodlám promluvit ke všem lidem v paláci. Většina lidí tu už nějaký čas slouží a vím, že budou připraveni ochránit palác a samozřejmě vaši dceru i vás.“

Solu by velice zajímalo, zda se ta ochrana také vztahuje na hraběnku de Rhiga. Král jí zřejmě četl myšlenky, protože dodal: „Všichni ostatní, kdo jsou momentálně v paláci, ale nebydlí tu, se vrátí do svých domovů. Přijdou o svatbu, ale také o to, co může následovat.“

„To je od vás moudré,“ přikývl velkovévoda.

„Předpokládám, že půjde-li všechno dobře, budu vás moci poslat zpátky do Kesselu. Ale jistě víte, jak moc potřebuju princeznu a samozřejmě také válečnou loď.“

Velkovévoda se zasmál. „Je to velká útěcha, že je loď tady. V nejhorším případě bychom se na ni jistě stihli v posledním okamžiku nalodit.“

„Přesně tak jsem to zařídil,“ řekl král.

K Solině překvapení rychle přešel přes pokoj, přistoupil k ní a vzal ji za ruku.

„Děkuji vám, že jste tak statečná a že mi pomáháte,“ řekl. „Ujišťuji vás, že jste zcela nepostradatelná pro celou operaci, kterou hodlám zachránit svůj trůn.“

Ucítila na ruce dotek jeho rtů. Pak, než stačila cokoli říct, rychle vyšel z pokoje.

Pohlédla na otce, který řekl: „Přes noc dospěl v muže. Tak zázračnou proměnu jsem ještě neviděl!“

Sola mu musela dát za pravdu. Král vypadal velice činorodě a budil autoritu, což byl u něj předtím nevídaný rys.

V příštích dvou dnech se objevoval v různých intervalech, ale vždycky neočekávaně.

Od hraběte Maoriho se Sola dozvěděla, že každý večer vyjíždí z paláce. Osobně získával na svou stranu spousty obyčejných občanů, s nimiž nikdy předtím nepřišel do styku.

„Včera večer jsem ho doprovázel,“ řekl hrabě Sole. „Užasl jsem, jak mnoho příznivců za tak krátkou dobu Jeho Výsost získala. Jsou ochotni za něj bo-

jovat a tvrdí, že právě takového krále země potřebuje.“

Sola však pochybovala, zda je dobré na to hledět tak optimisticky. Večer před svatbou si uvědomila, když král přišel na večeři, že vypadá neobyčejně unaveně. Také pohubl, ale v očích měl stále bdělý pohled. A navíc se pohyboval úplně jinak než ten znuděný muž, který se k ní choval tak hrubě, když se poprvé setkali.

Ted' s ní i s otcem král hovořil tónem, který vyjadřoval, že jim plně důvěřuje. Spoléhal také na jejich rady.

„A co hodláte podniknout teď?“ tážával se ho velkovévoda, načež vždy pozorně vyslechl všechno, co mu král líčil.

Po ministerském předsedovi nebylo ani stopy, a když se Sola zeptala hraběte, co je s ním, odpověděl: „Zbaběle se skrývá i s celou vládou v budově parlamentu a myslím, že jsou v hloubi srdce přesvědčeni, že revoluce bude úspěšná.“

„Neviděli krále, jaký je teď!“ zvolala Sola.

„Všechno to byla jejich vina, zvláště ministerského předsedy,“ řekl jí hrabě. „Krále znudilo být jen postavou na reprezentaci, když mu pořád tvrdili, že jakékoli změny v zemi jsou nemožné.“

„Ale on jejich rozhodnutí přijímal?“

„Panovník má těžkou roli,“ odpověděl hrabě, „sotva se může obejít bez podpory vlády a zvláště ministra financí.“

„Co ten dělá teď?“ ptala se Sola.

„Asi počítá pytle s penězi a nemůže se dopočítat!“ usmál se hrabě.

Oba se rozesmáli. Avšak když Sola osaměla, dolehlo na ni vědomí, že situace je skutečně velmi vážná. Předsta-

vovala si v téhle situaci Zeli - ta by jistě propadla hysterii při představě, že bude vydána na milost a nemilost revolucionářům. Určitě by trvala na tom, že musí co nejdřív odcestovat zpět domů.

Papá má pravdu. Nemůžeme ho tu zanechat jeho osudu, řekla si Sola.

A modlila se jako každý večer, aby král zvítězil a revolucionáři byli jednou provždy rozdrceni.

Teprve když se Sola probudila ve svůj svatební den, uvědomila si, že se od té doby, co se daly události tak bouřlivě do pohybu, s králem vlastně o samotě neviděla. Když se objevoval v době jídla, vždycky byl s nimi otec. Hrabě jí řekl, že celé dny cvičí zaměstnance paláce ve střelbě.

Byli prý neobyčejně učenliví, uvážíme-li, že mnozí z nich nikdy neměli v ruce pušku.

„Já umím střílet," pochlubila se Sola.

„Slyšel jsem to," odpověděl hrabě, „ale ujišťuji vás, že já i váš otec budeme ozbrojeni, a bylo by zcela nepatřičné, kdybyste pod svatební kyticí skrývala smrtící zbraň."

Sola se zasmála. „Máte pravdu. Bude to ale velmi podivná svatba. Nemyslíte si, že se povstalci o něco pokusí, až pojedeme ke katedrále?"

Hrabě zavrtěl hlavou. „To ženy nedovolí. Ve městě je teď slyšet jediné hovor žen. Jsou zvědavé, jaké budete mít svatební šaty, co budete mít na hlavě a jak dlouhou budete mít vlečku."

Usmál se a dodal: „To je pro ně mnohem důležitější, než svrhnout krále z trůnu nebo zlikvidovat členy dolní sněmovny."

Zřejmě ji chtěl rozesmát, ale Sola řekla vážně: „Modlím se. Celou dobu se modlím, aby se nic takového nestalo."

„Znamená to pro vás tolik?" zeptal se hrabě.

„Ovšemže."

Po chvíli ticha pronesl hrabě: „Jistě si uvědomujete, že jste hrdinka a že vám budu sloužit až do konce života."

Mluvil velice pohnutě. Teprve pak, když kvapně vyšel z pokoje, uvědomila si Sola, že je do ní zamilovaný. Dojalo ji to; vůbec to nečekala.

Kdyby k ní král choval takové city, pomyslela si, byl by život mnohem snadnější.

V předvečer svatby řekla otci mezi čtyřma očima: „Nemyslíš, papá, že by sem mohla Zeli později přijet a zaujmout mé místo?"

Velkovévoda se na ni nevěřicně zahleděl. „Po svatbě?" zvolal. „To nepřichází v úvahu! Jistěže ne! To je ale absurdní nápad! Kromě toho, Zeli by v takovéhle situaci byla úplně k ničemu! Ať se ti to líbí nebo ne, uvědom si, že od nynějška máš zodpovědnost za krále!"

„To myslíš... vážně?" zeptala se Sola velice tiše.

„Obdivuji ho denně víc a víc," řekl velkovévoda, „a myslím, má drahá, že i ty na něj brzy po svatbě úplně změníš názor."

Sola užuž chtěla říct, že její názor na krále se také mění, ale velkovévoda to pochopil beze slov. Políbil ji a řekl: „Teď jdi spát. Jestliže zítřejší den proběhne bez incidentu, začneme plánovat budoucnost."

Sola ho políbila a odešla do své ložnice. Dlouho se před spaním modlila a opět se jí zdálo, jako by přitom vedle ní stála její matka. Když pak ulehla,

neklid i strach ji opustily a po chvíli usnula.

Když se Sola ráno probudila, svítilo slunce. Tarsia ji přišla říct, že na cestě ke katedrále se už shromažďují davы. Katedrála je nádherně vyzdobená, něco tak krásného prý v životě neviděla.

„Teď by ale Vaše královská Výsost měla vstát," uzavřela.

Toaletu, na níž byly provedeny úpravy, doručili i s vlečkou teprve včera pozdě v noci. Když se Sola oblékala, bylo jí jasné, že ženy musely pracovat doslova ve dne v noci, aby to stihly v tak krátkém čase. Na vlečce i šifonu svatebních šatů se třpytily diamanty, zářily jako krůpěje rosy.

„Teď vypadáte jako královna z pohádky, přesně tak, jak má královská nevěsta vypadat!" volala Tarsia. „A Jeho Výsost přikázala, že nemáte mít obličej zakrytý závojem! Lidé prý mají vidět, jak jste krásná."

„Opravdu si to Jeho Výsost přeje?" zeptala se Sola.

„Ano! A dával mi rozkazy, jako bych byla čerstvý odvedenec, který právě vstoupil k jeho vojsku!"

Sola se zasmála. Přesně takhle král v poslední dnech působil. V duchu si říkala, že je to velké zlepšení oproti jeho dřívějšímu znuděnému a cynickému zjevu.

Korunka, kterou měla mít na hlavě během obřadu, byla rozkošná, ale poměrně malá. Tu si bude muset sundat, až bude korunována.

Ministr zahraničí s ní pečlivě probral všechny detaily toho obřadu.

„Vlastně by měl přijít do paláce i ar-

cibiskup," řekl Sole. „Je to však starý pán, takže požádal, zda byste za ním nemohla přijít do katedrály. Ale král to zakázal."

Sola věděla, že král přitom myslel na její bezpečnost. Zahřálo ji u srdce, že má o ni starost.

Vypadala úchvatně, když nakonec skončila se všemi přípravami na odchod do katedrály. Obdivný výraz v očích hraběte svědčil o tom, že ji zrcadlo neklamalo.

Hrabě Pavel ji doprovodil dolů, kde ji očekával otec.

Velkovévoda vypadal impozantně, vzal si všechna svá vyznamenání a klobouk s péry, který nosil jen při slavnostních příležitostech.

Ve svatební den Sola snídala ve své ložnici, takže se s otcem pozdravila teprve nyní. „Dobré jitro, papá."

„Dobré jitro, nejdražší," odpověděl velkovévoda a upřel na ni obdivný pohled. „Musím ti říct, že jsi dnes stejně krásná jako tvá maminka - větší poklonu už ti nemohu složit!"

„Díky, papá," usmála se Sola.

Hrabě se odešel podívat, zda je připravený kočár. „Jeho Výsost už odjela do katedrály a vy byste se měli, Vaše královská Výsosti, hned vydat na cestu," řekl poté.

„Jsme připraveni," odpověděl velkovévoda.

Nabídl Sole rámě a pomalu kráčeli ze schodů, pokrytých rudým kobercem.

Včera s králem projednávali, zda mají jet v otevřeném kočáře nebo v uzavřeném.

„Myslím," řekla Jeho Výsost velkovévodovi, „že by bylo bezpečnější, kdybyste jeli v uzavřeném voze, i když,

uvážíme-li, co je v něm skel, ani ten není úplně bezpečný."

„To ne," zvolala Sola, ještě než stačil promluvit její otec. „To by byla chyba. Říkal jste, že mě lidé chtějí vidět. Pojedu s tatínkem v otevřeném kočáře; jsem přesvědčená, že na nás nikdo cestou do katedrály nezaútočí."

„Dobrá," souhlasil velkovévoda. „Ať se stane cokoliv, lidé, kteří čekají na tuto chvíli, nesmějí být zklamáni."

Kočár byl tedy otevřený a celý byl ozdoben bílými květy. Bělouši, kteří do něj byli zapraženi, byli také ověnceni květinami, a sice růžemi a liliemi.

Sola usedla na zadní sedadlo vedle otce a hrabě naproti nim. Dobře si všimla, že než vyšli z paláce, hrabě vsunul otci do ruky nabitý revolver. Něčeho takového by se o svém svatebním dni nikdy nenadála, pomyslela si trpce.

Davy, které vroubily cestu, je okamžitě, jakmile se objevili, začaly nadšeně zdravit. Stromy podél cesty byly vyzdobeny vlaječkami a fábory, které na slunci zářily.

Všechno tonulo v záplavě bílých růží a lilií; byl to patrně králův nápad, pomyslela si Sola.

Blíž u katedrály očekával král velké sročení davu. Na obou stranách cesty nechal proto postavit bariéry. Všude také stáli vojáci, kteří zabráňovali lidem vběhnout pod kola kočáru.

Kočár začal zpomalovat, protože oddíl kavalérie, který jel před ním, téměř zastavil. Mezi bariérami se podařilo proklouznout jedné malé holčičce, mohly jí být tak tři čtyři roky, a teď se rozběhla přímo ke kočáru s kytičkou polních květů.

Přes bariéru se naklonil jakýsi muž

a udeřil děcko tak prudce, že s výkřikem upadlo.

Sola zvolala na kočího, který řídil spřežení: „Zastavte! Zastavte vůz!"

Kočí překvapeně uposlechl a zastavil koně. Sola otevřela dveře kočáru, než si hrabě vůbec stačil uvědomit, co se děje.

„Podržte mi vlečku!" přikázala hraběti, když seskočila z kočáru na cestu.

Velkovévoda i hrabě byli příliš ohromeni, než aby ze sebe vypravili slovo. Hrabě se však poslušně chopil vlečky a zvedl ji, aby ji uchránil od prachu ulice.

Sola vztáhla ruce k dítěti, které zůstalo bez hnutí ležet na cestě. Pak vrhla opovržlivý pohled na muže, jenž se k němu nakláněl přes bariéru.

„Jak můžete udeřit takové malé dítě?" zvolala hněvivě.

„Takhle bych tu chtěl vidět ležet všechny členy královského rodu!" řekl muž hrubě.

Sola neodpověděla a beze slova zvedla dítě do náručí. Muž, který stál vedle toho hrubiána, zvolal: „A takhle tu uvidíme tebe!"

Rozmáchl se a jeho tvrdá pěst přistála prvnímu muži na sanici; ten se zapotácel a upadl naznak.

Z hloučku žen, který je obklopoval, se ozvaly spokojené výkřiky jako „patří mu to", „ještě mu to vysvětlí".

Sola zvedla holčičku ze země a konejšivě řekla: „Už neplač. Mohu si teď vzít ty květiny? Jsou moc krásné!"

Děcko už přestalo plakat a vztáhlo ručku po Solině diamantovém náhrdelníku. „Moc krásný," zašišlalo dětsky.

Sola pohlédla k bariéře. „Čí je to děcko?" zeptala se žen, které na ni zíraly.

„Moje, moje!" ozvala se žena, kte-

ré se podařilo prodrat davem dopředu.

„Jak se jmenuje?“ zeptala se Sola.

„Metti, Vaše královská Výsosti, Metti.“

Sola pohlédla na dítě, které přejíždělo prstíky po diamantech jejího náhrdelníku.

„Můžete se odsud dostat ke katedrále?“ zeptala se ženy.

„Ano, jistě,“ odpověděla matka.

„Tak si tam pospěšte,“ řekla Sola.

„Metti pojede se mnou. Tak nejlíp zapomene na to, co jí provedl ten surovec.“

Burácivý souhlas davu jí dal za pravdu.

Sola se vrátila ke kočáru s Metti v náručí. Hrabě za ní nesl vlečku a převzal květiny, které Metti přinesla princezně.

Radostný křik nadšených ženských hlasů zesílil. Sola ženám pokynula a Metti horlivě mávala, když se kočár opět rozjel.

Sola se otočila k otci a spatřila, že se usmívá.

„To bylo od tebe velice vtipné, má drahá,“ řekl. „Ta historka se roznese od úst k ústům a než den skončí, dozví se o tom celé město.“

„Myslela jsem jen na to dítě - ne na krále,“ přiznala se Sola. „Ale doufám, že mu to pomůže.“

„To jistě,“ přisvědčil hrabě. „Jestli si ženy zatím nebyly jisté, že je Vaše královská Výsost pro ně ta pravá královna, teď se o tom přesvědčily.“

Dav, který se tlačil před katedrálou, propukl v jásot, když viděl přijíždět nevěstu s Metti na klíně.

Matka holčičky se snažila proklestit si cestu mezi strážemi. Sola podala děcko hraběti a ten je předal matce. Sola

mu krátce vyličila, co se stalo, a on řekl: „Její královská Výsost mě pověřila, abych vám sdělil, že pokud si přejete sledovat obřad vzadu v katedrále, uděláme pro to nezbytná opatření.“

Žena byla téměř bez sebe vzrušením z této představy. Hrabě ji provedl řadou vojáků a řekl ji, ať následuje Solu a velkovévodu po schodech a pak velkým západním vchodem do chrámu.

Byl si dobře vědom, že dav, shromážděný pod schody, to bude považovat za něco mimořádného, a to právě byl Solin záměr.

Pocítila úlevu, když zjistila, že přes všechny fámy, které kolovaly po městě, je katedrála plná. Byli tam všichni aramijští aristokraté i celá honorece, všichni oblečení do slavnostních oděvů, dámy zářily brilianty a muži měli klobouky s pery; spousta jich byla v uniformách.

Sola si uvědomovala, že zatímco kráčí s otcem k oltáři, všichni přítomní si kladou otázku, jaká tahle královna bude. Jistě se mnoho z nich v duchu ptá, proč se sňatek musel konat v takovém spěchu.

Tak či onak však měli co obdivovat. Král trval na tom, aby katedrála byla vyzdobená všemi bílými květinami, které se daly sehnat. Všude byly růže a lilie.

Solinu vlečku měli nést dva malí hošící oblečení v oděvech ze sedmnáctého století, které už sloužily jejich starším bratrům při králově korunovaci.

Na chóru se tlačilo plno lidí, všichni chtěli zpívat při takové mimořádné příležitosti.

Na schodech k oltáři Sola konečně spatřila krále, který ji očekával. Vypa-

dal úchvatně a Sola si pomyslela, že by se stěží našel hezčí král.

Usmál se na ni, když k němu přistoupila, a zašeptal tiše, aby to uslyšela jen ona: „Skoro jsem dostal srdeční záchvat, že jste se opozdila!"

„Cestou se něco přihodilo," šeptla Sola v odpověď. „Ale nic zlého."

Stanuli před arcibiskupem, který vypadal ve slavnostním ornátu velmi působivě. Pak začal svatební obřad.

Když král navlékl Sole snubní prsten, nemohla se ubránit otázce, zda je ten zlatý kroužek skutečně symbolem jejich věčného svazku. Může být manželství uzavřené za tak podivných okolností tak dokonalé, jak by mělo být?

Poklekli, aby přijali požehnání, a král uchopil Solinu ruku do své. Když ucítila silný stisk jeho prstů, dolehlo na ni vědomí, že je spojil Bůh. Ať se v budoucnu stane cokoli, nic je nemůže rozdělit.

Jakmile skončil svatební obřad, započala korunovace. Král vložil na Solinu hlavu aramijskou korunu.

Celým svým srdcem i duší se přitom Sola modlila, aby mohla pomoci jemu i jeho lidu. Poté když jí král pomohl povstat, trubači zatroubili fanfáru.

Když kráčeli chrámovou uličkou, celá katedrála se rozezněla triumfální hudbou.

Došli k západnímu vchodu. Dole se tísnil dav, který zaplňoval celé náměstí. Ticho, které tu vládlo, Solu vyděsilo.

Ale to už lidé propukli v nadšené ovace a Sola zjistila, že alespoň polovina jich mává a provolává slávu.

Král jí nabídl rámě a zvolna spolu kráčeli ze schodů. Dole je opět čekal

otevřený kočár; nastoupili a hned za nimi hrabě, který usedl na protější sedadlo. Sola si uvědomovala, jak je to neobvyklé.

Byl tu, aby je chránil před případným útokem revolucionářů. Zatím po nich nebylo ani stopy, ale hrabě byl připraven bránit královské manžele, kdyby se vzbouřenci přece jen odhodlali zaútočit.

Z davu však zněly jen pozdravné výkřiky, lidé skandovali jejich jména a děti mávaly vlaječkami a kytičkami květů.

Nezasvěcený pozorovatel by rozhodně nepojal podezření, že přece jen není všechno, jak má být.

Dojeli k paláci. Když vystupovali z kočáru, vojákům se už nezdařilo udržet dav za bariérami. Lidé se hrnuli za nimi, volali a mávali, když královský pár stoupal po schodišti k paláci.

Nahoře se král i Sola otočili a pokynuli shromážděnému davu. Jásot neutichal, museli nadšenému lidu kynout několik minut.

Nakonec vešli do paláce a král se obrátil k Sole: „Jste v pořádku? Nic vás nevyděsilo?"

„Jen jeden z revolucionářů. Ne že by mě vyděsil, ale udeřil děcko."

Popsala králi, co se přihodilo na cestě do katedrály.

„Jak jste mohla být tak duchapřítomná, vystoupit z kočáru a vzít děcko s sebou?" zeptal se obdivně král.

„Prostě mě rozčililo, že ten surovec uhodil takové malé dítě!" řekla Sola. „A pak mě napadlo, že ženy, které tu scénu sledovaly, budou rády, pozvu-li Metti a její matku do katedrály."

„David zvítězil nad Goliášem!" uklo-nil se král.

Velkovévoda, který se k nim mezi tím připojil, se zasmál.

„Myslím, že jsme na chvíli v bezpečí," řekl. „Upřímně řečeno, teď se potřebuji něčeho napít!"

Popili šampaňské a následoval lehký oběd. Král vysvětlil, že musel pozvat značné množství hostů na večeři. Mnoho jich přijelo z daleka, jen aby mohli vidět svatbu.

„Očekávali už svatební snídani," řekl král. „Ale podle mého názoru bude lepší brzy uspořádat večeři. Teď zřejmě budeme muset několikrát vyjít ven a pozdravit lidi."

Při těch slovech vešel hrabě a řekl: „Myslím, že se Vaše Výsost musí opět ukázat lidem, a volají také po Její Výsosti královně!"

„Pojďme, nesmíme je zklamat," řekla Sola.

Vztáhla ruku a král ji uchopil.

„Opravdu si myslím, že všechno je to vaše dílo," řekl, když kráčeli ke dveřím. „To kvůli vám je ten den tím, čím je, jste ‚hvězda‘ všech dnešních událostí."

„Uvádíte mě do rozpaků," zaprotetovala Sola, „vypadá to, jako bych se prosazovala - to bych nechtěla!"

„Cokoli učiníte," řekl král jemně, „je naprosto dokonalé!"

Když se ukázali davům, hluk nabyl ohlušující intenzity.

Sola spatřila, že dolní schody jsou posety květinami, které lidé házeli zpoza bariér, jež jim zabraňovaly ve vstupu na schodiště. Pokynula králi a spolu začali scházet dolů.

Sola se sklonila a začala květiny sbírat. Pak jimi zamávala a zvolala: „Díky, díky!", načež se dav rozburácel ještě silněji.

Královský pár ještě chvíli postál na schodech, načež se opět zvolna odebral do paláce.

Během příští hodiny to museli zopakovat ještě několikrát, až nakonec král rozhodl: „Už ne! Ať se rozejdou a baví se po svém. Ve městě je toho mnoho k vidění a spoustu si toho můžou koupit."

„To jste také zařídil?" zeptala se Sola.

„Promluvil jsem s mnoha řemeslníky a kupci," řekl král, „a vyzval je, aby využili téhle příležitosti. Myslím, že mě poslechli na slovo!"

„Tržiště je přeplněné vším, na co si jen vzpomenete, je tam plno pečiva, ovoce, zeleniny, masa," řekl hrabě. „Na téhle svatbě jistě nikdo nebude hladovět nebo žíznit."

„Jen doufám, že tam není moc vína!" poznamenal král.

Sola věděla, že revolucionářům dodá odvahy, budou-li příliš popíjet.

Byly čtyři hodiny, když král navrhl Sole, aby si šla nahoru odpočinout.

„Objednal jsem večeři na sedmou," řekl. „Buďte si jistá, že bude trvat dlouho. Ačkoliv jsem se to všem snažil rozmluvit, někteří příbuzní a přátelé budou trvat na tom, že pronesou slavnostní proslovy."

„Měl byste se tedy připravit na to, že také nějaký pronesete," usmála se Sola.

„Po tři dny jsem bez ustání držel samé proslovy," odpověděl král, „tak bych snad mohl odpočívat na vavřínech!"

„Tím bych si nebyla tak jistá!" varovala ho Sola.

Vyšla do patra a byla ráda, že může

sejmout těžkou korunu. Tarsia trvala na tom, aby se alespoň na chvíli natáhla.

„Tyhle věci jsou hrozně vyčerpávající," tvrdila. „Pěkně si odpočiňte, Vaše Výsosti, dokud k tomu máte příležitost!"

Bylo to poprvé, co svou velitelku takto oslovila, a Sola se neubránila úsměvu.

„Zní to tak zvláště, slyšet ten titul z tvých úst! Stále nemohu uvěřit, že jsem královna!"

„Jste královna," odpověděla Tarsia, „a to určitě ta nejhezčí, jakou tihle lidé kdy uvidí, i kdyby žili sto let!"

Sola se zasmála. Byla to přesně taková poznámka, jaká se dala od Tarsie čekat.

Zavřela oči. Když si v duchu znovu vybavila vše, co se dnes přihodilo, věděla, že Bůh ji ochraňoval a její matka jí byla nablízku.

„Děkuji, děkuji vám!" zašeptala oběma, než hluboce usnula.

Kapitola šestá

KDYŽ SOLU KOMORNÁ PROBUDILA, vykoupala se a pak se oblékla. Na hlavu si nasadila čelenku, která patřila její matce. Otce jistě potěší, že si ji vzala k této slavnostní příležitosti.

Také se rozhodla znovu se obléci do svatebních šatů, ale tentokrát bez vlečky. Na večeri se dostaví plno lidí, kteří

je ještě zblízka neviděli, a také měla pocit, že by jí přineslo smůlu, kdyby si vzala jiné šaty než ty, ve kterých se vdávala.

„Vypadáte úchvatně, Vaše Výsosti!" řekla jí Tarsia, když byla Sola připravena sejít dolů.

Sola se usmála. Kéž by si to pomyslel i král, blesklo jí hlavou. Vzápětí si řekla, že je příliš ješitná. Má teď tolik jiných starostí a závažných povinností, než se jí věnovat, třebaže se stala jeho ženou.

Hosté, kteří přijeli z venkova, vůbec netušili, že se hovoří o revoluci a že ve městě není bezpečno. Sola si vzápětí uvědomila, že král nemá v úmyslu se znamovat je s touto situací.

Hovořil jen o nových myšlenkách, které hodlá uvést do praxe, a hosty to očividně překvapovalo.

Na večeri se dostavili přesně a Sola musela uznat, že se kuchaři vyznamenali.

Právě dojídali moučník a Sola si pomyslela, že teď jistě přijdou na řadu proslovy, když do jídelny vešel hrabě a rychlým krokem zamířil ke králi. Così mu potichu řekl.

Něco v jeho chování způsobilo, že všichni hosté náhle ztichli.

Král povstal. „Musím vám s politováním sdělit," řekl tichým hlasem „že v našem městě propukly nepokoje. Tady v paláci budete naprosto bezpeční, moji lidé vás ochrání, ale já musím okamžitě zabránit tomu, aby se povstání rozšířilo."

Rozhostilo se ohromené ticho. Sola tiše, ale pevně řekla: „Půjdu s vámi."

Všichni na ni upřeli pohledy, když vstala ze židle, a král rychle řekl: „Ne, to nebude třeba."

„Půjdu," trvala na svém Sola, „protože váš lid je teď můj lid. Víím, že je důležité, abych byla s vámi."

Na okamžik si pomyslela, že jí král nařídí, aby zůstala v paláci, nebude ji chtít vystavit nebezpečí. On však náhle souhlasil: „Cítíte-li to takhle, tedy půjdeme do toho spolu."

Dlouhým krokem zamířil ke dveřím. Sola se jen na okamžik zastavila, aby políbila otce.

„Neměj strach, papá," řekla jemně, „jednám podle svého nejlepšího přesvědčení."

„Kéž při tobě stojí Bůh, má drahá," odpověděl vážně velkovévoda.

Král vsunul do kapsy nabitý revolver a zeptal se hraběte: „Jak zlé to je?"

„Nevím to jistě," odpověděl hrabě, „ale jeden z vašich mužů tvrdí, že je tu Delac."

„Takže se nevyhneme krveprolití," řekl rozvážně král.

Sola si při těchto slovech vzpomněla, že Delac je vůdce revolucionářů.

Po schodišti sbíhal sloužící, který Sole přinášel pelerínu, lemovanou kožešinou, která se hodila k jejím šatům. Když král pomáhal Sole upravit na ramenou kožešinu, řekl: „Myslel jsem, že pojedu na koni, ale pak jsem raději objednal kočár. Bude otevřený, aby nás lidé viděli."

„Ovšem," přisvědčila Sola.

„Stále trváte na tom, že chcete jet se mnou?" zeptal se král. „Musíte si uvědomit, že riskujete svůj život!"

„Pak zemřeme spolu!" řekla Sola tiše.

Chvilí na ni mlčky hleděl. Pochopil, že slova jsou tu zbytečná. A ona věděla, co mu táhne hlavou.

Pak se obrátil k hraběti: „Jsme připraveni; vy pojedete s námi."

„Ovšem, sire," přisvědčil hrabě. Otevřel dveře a vyšli z paláce.

Pod schody se tísnil značný dav. Od zadního vchodu do paláce přicházel hlouček sloužících. Všichni byli ozbrojeni, aby zabránili lidem dostat na schodiště.

Král se zastavil, chtěl něco říct hlavnímu komorníkovi. Vtom se Sola obrátila na hraběte: „Mám nápad!"

Rychle mu řekla, co měla na srdci, a hrabě na ni pohlédl s uznáním. „To je skvělé, madam!" vykřikl a rozběhl se před nimi ze schodů.

Král nabídl Sole rámě a pomalu scházeli za ním. Sola si povšimla, že skoro všichni v davu před palácem se tváří přátelsky a zdraví je.

Došli ke kočáru a král ke svému překvapení spatřil, že na sklopené střeše kočáru sedí čtyři malí chlapci. Další čtyři seděli na sedadle zády ke koním.

A ještě další čtyři na polstrovaném sedadle, mezi nimi bylo místo pro hraběte.

„To byl váš nápad?" zeptal se král Soly.

„Těžko po nás budou moci vystřelit, když nás chrání zdejší děti," odpověděla Sola.

Král se zasmál. „Na to bych nikdy nepomyslel!"

Nastoupili a lidé obklopili kočár, volali a zdravili je.

Jakmile se kočár rozjel, starší muži a ženy zůstali vzadu. Ale velký hlouček neposedných hochů se rozběhl za kočárem za svými kamarády, kteří v něm jeli.

Král přikázal kočímu, ať jede trochu pomaleji, aby tomuto neoficiálnímu „doprovodu" neujeli.

Chlapci, kteří seděli v kočáře, máva-

li a pokřikovali na všechny občany, které mýjeli, a ti jen v úžasu zírali na ten neobvykle obsazený královský kočár.

Pokračovali v cestě. Sola tušila, že revolucionáři budou shromážděni na náměstí před katedrálou. Když tam nakonec dorazili, kočár zastavil koně.

Spatřila muže jménem Delac stát na schodech vedoucích k soše, která se tyčila uprostřed náměstí. Obklopoval ho hlouček mužů, zřejmě jeho přívrženců, pomyslela si Sola. Delac plamenně mluvil k mohutnému davu shromážděnému na náměstí, který mu naslouchal bez valného nadšení.

Když zastavili, král povstal a Sola okamžitě stanula po jeho boku. Ženy, tísňící se vzadu v davu, jim začaly provolávat slávu. Sola si však povšimla, že někteří revolucionáři sahají do kapes, jako by chtěli vytáhnout zbraně.

Zaslechla Delaka, drsného, hrubě vyhlížejícího muže, volat hrubým hlasem, který se rozléhal náměstím: „Tady je náš nepřítel! Tady je král! Zabte ho!”

Při těchto slovech vytáhl zpod kabátu pistoli. Hrabě však byl rychlejší, a ještě než mohl bandita zamířit, třeskl výstřel, Delac se zapotácel a zřítíl se ze schodů.

Z davu se ozvaly výkřiky hrůzy a revolucionáři tasili zbraně. Ještě než se však stačili dostat do palebného postavení, spatřili, jak z druhého konce náměstí tryskem přijíždí oddíl vojáků s namířenými puškami.

Zaskočení revolucionáři zaváhali. V následujícím okamžiku se objevili další vojáci a muže, který vypálil z pistole, okamžitě zastřelili.

Král vyskočil z kočáru a rozběhl se k oddílu, aby se ujal velení. Vyskočil

ale tak prudce, že Sola ztratila rovnováhu a klesla zpátky na sedadlo.

Hrabě ostře zavelel: „Všichni k zemi a hlavně si kryjte hlavy!”

Chlapci i Sola ho okamžitě uposlechli. Slyšela výstřely, křik a jekot zděšených žen i raněných mužů.

Začala se modlit, dej, Bože, ať král vyvázne bez zranění. A jak tak horečně a vroucně slova modlitby, pochopila, proč se o něho tak bojí, uvědomila si, že ho miluje.

Případalo jí to jako celá věčnost, než ustala palba, i když ve skutečnosti to bylo jen několik minut. Král se připojil k velícímu důstojníkovi, který byl odvolán z manévru a naštěstí dojel včas. Prikázal, aby všichni revolucionáři, kteří zahájili palbu, byli zastřeleni. Ostatní byli odzbrojeni a zajati.

Na straně revolucionářů bylo šest mrtvých včetně Delaka, ostatním vojáci prikázali seřadit se a odvedli je do vězení.

Král poděkoval svým jednotkám za to, že dorazily v pravý čas, načež se odebral k soše stojící uprostřed náměstí. Vystoupil až na horní schod, odkud předtím mluvil Delac.

Jakmile Sola zaslechla jeho hlas, opět se na sedadle narovnala. Chlapci se vyšplhali zpátky na svá místa.

„Můj lide,” začal král, „chtěl bych vám říci, že dnešním večerem zahajujeme novou éru v životě naší země a že potřebuji vaši pomoc.”

Sola spatřila, jak se dav pomalu přibližuje k soše. Po chvíli krále těsně obstoupili.

„V minulosti jsem chyboval,” přiznal král, „protože jsem byl tak bláhový a poslouchal jen ty, kteří odmítali všechny nové myšlenky, nové zájmy

i nové cíle - všechno to, co jsem vlastně pro vás chtěl!"

Ozvaly se souhlasné výkřiky a král pokračoval: „Nejdříve se postarám o to, aby všechny děti, jako ty, které teď sedí v kočáře s vaší královnou, dostaly ty nejlepší školy na světě. Také vybudujeme univerzitu a budeme se starat o duševní i tělesný rozvoj všech mladých lidí."

Znovu se ozvaly nadšené výkřiky, jako by alespoň část davu sympatizovala s královými slovy. Sola si povšimla, že všichni pozorně naslouchají.

„Naši sousedé, Řekové," pokračoval král, „byli vždy nesmírně hrdí na své sportovní hry, které pořádali v dávné minulosti. My v Arámii je uspořádáme nyní. První věc, kterou musíme udělat, je postavit stadion. Budu potřebovat všechny schopné ruce, aby byl stadion vybudován co nejdřív. Ale hned teď můžeme pořádat závody v plavání, běhu, skocích a jiných sportech, kterých se budou moci všichni zúčastnit, i ti nejmenší."

Z davu zaznělo radostné volání dětí a jejich matek.

„Jsem si jist, že i ostatní země se připojí k našemu sportovnímu zápolení," pokračoval král, „a naše země, jak věřím, v něm čestně obstojí."

V davu to zašumělo překvapením a opět zazněly souhlasné výkřiky, když král řekl: „Chtěl bych tento okamžik patřičně oslavit, a také důstojně oslavit svou svatbu, takže navrhuji, abychom se, počínaje dnešním dnem, po celé dva týdny veselili. V prostorách paláce uspořádáme maskární ples, uděláme si výlety na lodích, budeme se zkrátka bavit."

Děti, zejména ty v kočáře, propukly v jásot.

Král však pokračoval vážným tónem: „Vím, že všichni si teď kladou otázku, kdo to zaplatí. Je tu skvělý královnin nápad. Měli bychom začít hledat v horách zlato, drahé kameny a další nerosty, které by stálo za to těžit. V jiných zemích se běžně nacházejí."

Vrhl pohled ke kočáru a pokračoval: „Královna mi také pověděla, že v Kesselu používají jízdní kola. U nás je také můžeme začít vyrábět, budete-li o to stát!"

Když se lidé zasmáli, dodal tiše: „Žádám vás o jedno, abyste sami přicházeli s návrhy a myšlenkami na nové výrobky, které nemusí sloužit jen nám, ale budeme je moci vyvážet do jiných zemí."

„Má-li kdokoli nějaký nápad, nechť s ním přijde za mnou, abychom mohli posoudit, je-li proveditelný a pomůžeme-li nám pozvednout naši vlast na úroveň pokročilých států."

Teď dav propukl v ohlušující jásot. Když utichl, řekl král změněným tónem: „Dnes je má svatební noc; přejeme si s královnou, abyste se všichni dobře bavili. Pro každého je přichystána sklenka vína, vypijte ji na naše zdraví. Děti dostanou u stánků sladkosti a účty za ně zítra proplatí královská pokladna."

Nebylo pochyb, že návrh byl přijat s nadšením. Když utichl hluk, král pokračoval: „Ještě bych vám chtěl říci jednu věc, a to, že potřebuji vaši pomoc - pomoc každého z vás - a mějte na paměti, že pomáháte nejen sobě, ale i Arámii, a s božím požehnáním se zasloužíte o rozhodující změnu v našich dějinách."

Skončil a začal sestupovat ze schodů. Proklestil si cestu mezi lidmi, kteří mu bouřlivě aplaudovali, a nasedl do královského kočáru.

Sola na přivítanou povstala. Král ji uchopil za ruku, pozvedl uctivě k ústům a políbil, což očividně potěšilo ženy, které to pozorně sledovaly. Pak ji objal kolem pasu. Oba se šťastně rozhlédli a začali mávat davu na pozdrav. Hrabě vydal rozkaz, aby se kočár rozjel: Vydali se zpátky do paláce.

Teď se ovšem nedalo zabránit tomu, aby je dav následoval. Lidé se shromáždili podél cesty, provolávali slávu a mávali, dokud kočár nedojel do paláce.

Král se naklonil k hraběti. „Zařídíte, aby děti, které nás chránily, dostaly sladkou odměnu,” řekl mu, „a lidem v paláci vyřídíte, že se mohou v klidu odebrat domů.”

„Nechte to na mně, sire, zařídím to,” odpověděl hrabě.

Vyskočil z kočáru před nimi a vyběhl po schodech.

Mezi lidmi, kteří byli připraveni k obraně paláce, bylo i několik kuchařů. Hrabě jim řekl, co po nich chce, a oni odběhli do paláce. Král se naklonil k dětem, něco jim pošeptal, ty se šťastně rozesmály, seskočily z kočáru a rozběhly se po paláci.

Král a královna se jen s obtížemi prodírali shromážděnými davy. Nakonec jim cestu musely probojovat stráže.

Sloužící už nesli podnosy s cukrovím a jinými pamlsky. Položili je na stoly, děti se k nim vrhly a s nadšením se do nich pustily.

Pak nakonec, ruce už je od mávání opravdu bolely, vystoupili král s královnou do schodů a vešli do paláce.

Mnozí si v té chvíli zřejmě uvědomili, že je pro ně ve stáncích připraveno občerstvení na králův účet, a pospíšili si do města.

Zatímco král s královnou stáli na schodech a kynuli davům, hrabě oznámil svatebním hostům v paláci, že je nebezpečí zažehnáno. Všichni opustili palác zadním vchodem.

Když Sola s králem vešli do haly, čekal je tu jen velkovévoda.

„Tak jste se vrátili živí a zdraví!” zvolal radostně. „A slyšel jsem, že jste slavili velký úspěch!”

Obrátil se ke králi: „Jsem na vás velice hrdý, mladý muži! Nikdo to nemohl provést lépe!”

„V budoucnu nás čeká ještě spousta práce,” odpověděl král. „A tentokrát si do ní nenechám mluvit!”

Sola se zasmála. „To si snad nikdo netroufne!”

„Kéž by,” povzdechl král. „Jak váš otec dobře ví, ministři dovedou být velmi tvrdohlaví.”

„Uvážíme-li, že se dnes večer ani neukázali,” řekl velkovévoda, „jistě se jim uleví, až se dozvědí, že už je nebezpečí zažehnáno.”

„To jistě!” přisvědčil král.

„Nechal jste zavřít všechny revolucionáře?”

„Ty hlavní,” odpověděl král. „Většinou to ani nejsou aramijští občané. Po rozsudku budou deportováni ze země a už se sem nikdy, za žádných okolností, nebudou smět vrátit.”

Velkovévoda přikývl. „To je velmi rozumné.”

„A teď, jestli prominete,” řekl král, „musím poděkovat všem zaměstnancům paláce, kteří vás tu chránili, když jsem byl pryč, a kterým jsem vydal in-

strukce, jak si mají počínat v případě mé smrti."

„Řekli mi, co jste měl v plánu," odpověděl velkovévoda. „Udělalo na mě velký dojem, jak jste to všechno zvládl s tak málo lidmi. Byla to otázka výborné organizace."

„Všchno bude pod kontrolou, jakmile se armáda vrátí zpátky do města," prohlásil král. „A nikdy už k ničemu podobnému nesmí dojít. Osobně vycvičím muže, kteří budou dbát na bezpečnost města. A budou vybráni tak, aby na ně bylo spolehnutí."

„To vám jen schvaluji," pokývl velkovévoda. „Ale teď už jdu spát. Dobrou noc!"

„Dobrou noc, a ještě jednou děkuji za vaši podporu," řekl král. „Byla to pro mě významná pomoc, že jste stál při mně."

Sola tušila, jak ta slova otce potěšila. Když král zamířil ke dveřím, bezděčně vyhrkla: „Dáte mi vědět, kdyby se ještě něco přihodilo?"

Král se zastavil. „Ovšem," řekl. „A nedovedu ani slovy vyjádřit, jak obdivuhodně jste si dnes večer vedla. Nikdo jiný by nedokázal projevít tolik statečnosti, to víte sama. Všechno mohlo dopadnout úplně jinak, kdyby nebylo vás a vašich malých tělesných strážců!"

Sola se zasmála. „Byli nadšením bez sebe! A nezapomenete na to, že vám hrabě zachránil život?"

„Já vím," odvětil král. „Ujišťuji vás, že dostane ten nejvýznamnější úřad a bude moci spolu se mnou budovat Arámii, jakou jsem si vysnil."

Král se na Solu ještě jednou usmál a vyšel ze dveří.

Velkovévoda nabídl dceři rámě.

„Musíš být hrozně unavená, má dra-

há," řekl jí. „Jsem na tebe moc hrdý a taky jsem nesmírně rád, že to všechno tak dobře dopadlo."

„Měla jsem hrozný strach, papá," přiznala se Sola, „ale cítila jsem, že Bůh i maminka vyslyší mé modlitby."

„A to se ti splnilo," dodal velkovévoda.

Cestou do schodů náhle velkovévoda prohlásil: „Mám pro tebe svatební dar, který jistě oceníš."

Sola se na něj překvapeně zadívala.

„Svatební dar?" zeptala se s údivem. „Jak sis mohl najít čas, abys jej obstaral?"

„To pochopíš, až ti řeknu, oč jde."

Velkovévoda se zastavil a Sola k němu tázavě vzhlédla.

„Dnes večer, když jsi odjela," řekl velkovévoda, „jsem se dal do řeči s manželkou jednoho z vévodových bratranců, která je sestrou sicilského krále."

Sola naslouchala s doširoka otevřenými očima.

„Řekla mi," pokračoval velkovévoda, „že její bratr před dvěma roky ovdověl. Jeho žena, která byla neustále churavá, mu neprodila dítě."

Teď si Sola uvědomila, o čem otec mluví, a tváře se jí rozhořely vzrušením.

„Král, kterému je skoro čtyřicet, hledá mladou ženu, jež by ho obdařila dědicem."

„Ach, papá, ty myslíš...," zvolala Sola.

„Myslím, má drahá," odpověděl pomalu otec, „že jsem našel královského ženicha pro Zeli. Když jsem řekl princezně, že mám doma ještě jednu dceru, krásnou jako ty, očividně ji to potěšilo."

„A opravdu myslíš..." začala-Sola.

„Princezna se okamžitě vrací na Sicílii," řekl vesele velkovévoda, „zařídí pro mě a Zeli státní návštěvu. Víím, že až řeknu Zeli, co mám v plánu, nebude si stěžovat, že jsi zaujala její místo na trůnu Arámie."

Sola se vrhla otci kolem krku a vroucně ho políbila.

Když pak stoupali do schodů, pomyslela si, že měl otec pravdu. Byl to opravdu nejlepší dar, jaký jí mohl o svatebním dni dát!

V ložnici čekala na svou paní Tarsia. Když Sola vkročila do dveří, komorná propukla v slzy.

„Jste v bezpečí, Vaše Výsosti! V bezpečí!" vzlykala. „Tak hrozně jsem se bála, ani vám to nemůžu vypovědět jak, že se nevrátíte živě!"

„Vidíš, a jsem tu," konejšila ji Sola. „Král byl fantastický! Kdybys jen mohla vidět, jak byl statečný!"

„Čekala jsem to," odpověděla Tarsia. „Je to skvělý muž - doopravdy! To ti staří hlupáci ve vládě skoro nechali revolucionáře, aby ho zničili!"

Pomohla Sole sundat z hlavy členku a pak jí začala rozepínat šaty.

„Mezi sloužícími jde jedna řeč, Vaše Výsosti, že jste si získala srdce všech obyvatel města. Nikdy se jim ani nesnilo, že by mohli mít takovou královnu!"

„Snad si to budou myslet i nadále," odpověděla Sola. „Král bude potřebovat značnou pomoc, aby mohl uskutečnit všechny své plány."

„Dnes pusťte z hlavy budoucnost, Vaše Výsosti. Je to vaše svatební noc a měla byste myslet na sebe, ať se tahle zem o sebe chvíli postará sama!"

Sola se musela zasmát. Byl to Tarsiin typický způsob uvažování.

Když komorná odešla, Sola vstala a přistoupila k oknu.

Měla dojem, že král zůstane se svými lidmi, že mu na nich záleží víc než na čemkoli jiném, ale tolik by ho chtěla vidět! Chtěla by s ním mluvit a znovu poslouchat to, co jí v posledních dnech říkal.

Vzhlédla ke hvězdám a k měsíci v úplňku, který ozařoval město, pak sklouzla pohledem dolů, k lampiónům, které visely na stromech.

Jako by celé město bylo rozsvícené. Všechna okna zářila do tmy.

Lidé jsou šťastní, pomyslela si, a to král chce.

Znovu vzhlédla ke hvězdám. Mám toho tolik, pomyslela si, bylo by neskromné chtít ještě víc.

Král ji nenáviděl, když přijela. To jeho ministři, kteří ho zbavili moci, sjednali tuhle návštěvu.

Snažila se mu pomoci a podařilo se jí to. Ráda by věděla, jestli dnes večer, po všech těch bouřlivých událostech, touží po hraběnce, a ne po své ženě, která mu byla vnucena jen proto, aby mu porodila dědice.

Pocítila, jak se jí v celém těle zvedá vlna protestu. Láska, o které snila a v níž věřila, k ní přišla tak náhle a nečekaně!

Věděla, že to, co cítí ke králi, je láska. Jako by její srdce bušilo pouze pro něj. Když na něj jen pomyslela, sevřela se jí hrud' pocitem, jaký nikdy předtím nepoznala.

Znovu se zahleděla na hvězdy na obloze. Vždycky přitahovaly pozornost lidstva, protože byly nedosažitelné.

„Musíš sáhnout až ke hvězdám!"

Jak často jí to matka říkávala! Ale tím nemyslela nějaký ambiciózní cíl, po kterém by člověk měl toužit. Myslela na lásku - to láska byla tím nejvyšším, čeho lze v životě dosáhnout. Láska, kterou nám daroval Bůh.

„Ach, tolik bych to chtěla," zašeptala Sola.

Ty myšlenky však byly příliš bolestné; odvrátila se od okna a vrátila se k posteli.

Tarsia jí nechala na nočním stolku hořet svíci. Osvětlovala ciferník hodin. Bylo už pozdě, mnohem víc, než si představovala. Král na ni jistě zapomněl a už jí nepřijde říct, co se děje, protože jí nemá co říct.

Je to má svatební noc a já jsem tu sama, pomyslela si žalostně.

A vtom se dveře budoáru otevřely.

Kapitola sedmá

DO MÍSTNOSTI VEŠEL KRÁL. SOLA si uvědomila, že se převlékl; měl na sobě dlouhý tmavý župan. Okamžitě ji napadlo, proč jde tak pozdě.

„Co se stalo?" vyhrkla. „Nepřihodilo se něco?"

Král přistoupil k lůžku a usedl na okraj.

„Omlouvám se, že jsem se tak zdržel," řekl. „Myslel jsem, že budete mít starost."

„Co se stalo?"

„Nic," odpověděl. „Jen jsem dostal

od velitele posádky zprávu, že objevili bomby, kterými chtěli revolucionáři vyhodit do povětří palác a budovu parlamentu!"

Sola zděšeně vykřikla.

„Úplně určitě," pokračoval král, „by hodili bombu i na náš kočár, kdybyste neměla ten úžasný nápad vzít s sebou ty chlapce."

„Jsou už ty bomby zneškodněné?" vydechla Sola.

„Byly podle mých rozkazů zničeny a v budoucnu zajistím, aby se do téhle země nemohly žádné další bomby dovézt."

V hlase mu zněla hořkost. Sola věděla, že v něm ještě doznívá hněv nad tím, že nemohl zorganizovat armádu podle svých představ a nemohl zajistit tak zásadní věc, jako je bezpečnost země.

Sola věděla, že ho musí nějak utěšit. „Teď bude všechno v pořádku?" zeptala se.

„Všechno, to doufám," odpověděl král. „Takže můžeme začít myslet sebe - na vás a na mě."

Sola se v tom okamžiku rozhodla, že už ho dál nesmí udržovat v klamu.

„Musím... vám něco říct," řekla tičným hlasem.

„Poslouchám," řekl král měkce.

„Možná... že mi to budete mít za zlé," řekla Sola po malém zaváhání, „ale váš ministerský předseda a kancléř vlastně vyjednali, abyste se oženil s mou starší sestrou Zelií, ne se mnou."

Král nepromluvil a Sola po chvíli nejspíše pokračovala: „Nikdo vám to neřekl... Jsme totiž dvojčata... papá myslel, že by se tím celá věc zkomplikovala... má sestra je mi k nerozeznání podobná!"

„Já vím,“ odpověděl král.

Sola se na něj užasle zadívala.

„Vy to víte? Jak to můžete vědět? Papá vám to přece neřekl!“

„Věděl jsem to ještě předtím, než jste přijeli.“

„Kancelář si byl jistý, že to ministerský předseda neví.“

„To je možné,“ odvětil král, „ale mám jednoho přítele, se kterým občas vyrazím na moře, a ten byl nedávno ve vaší zemi, podnikl plavbu s vaším otcem.“

„Nevím o tom, že by otec znal nějakého Aramijce.“

„Ten můj přítel je Řek,“ vysvětlil král.

„Ach!“ vykřikla Sola, „to je něco jiného!“

„A ten mi řekl, že váš otec má dcery-dvojčata, z nichž jedna je učiněná ďáblice, kdežto ta druhá, mluvil o ní jako o Sole, je prý anděl.“

Sola se zajíkla. „Tomu... nevěřím!“

„Je to pravda,“ řekl král, „a také mi řekl, že Zelié je sice neobyčejně krásná, ale také velice záletná, a po paláci prý kolují zvěsti, že si zadala se ženatým mužem.“

Sola v hrůze sepnula ruce. Nemohla snést pomyslení, že chování její sestry přetřásají i lidé mimo palác.

„Jistě pochopíte, že když jste přijela a já vás považoval za vaši sestru, byl jsem jaksepatří rozzlobený. Proč bych si měl brát ženu, která flirtovala s dvořanem a kýmkoli dalším, kdo se jí naskytl?“

„Ach, prosím vás... Zelié není zas tak špatná,“ začala sestru hájit Sola, „ale doma se hrozně nudí, protože v paláci ani mezi našimi sousedy nejsou žádní mladí muži.“

Když to vyřkla, uvědomila si, že krále to nijak nepřesvědčilo. Ve snaze nějak rozptýlit jeho myšlenky rychle dodala: „Chtěla bych vám jen říct... že jsem přijela s papá jen proto, že Zelié těsně před cestou dostala spalničky...“

„Takže jste ji zastoupila,“ dokončil to král.

„Jen jsem myslela, že pojedu s papá... představit se vám a... oznámit zasnoubení... a pak že si vezmete moji sestru.“

„Tušil jsem, že to bylo tak naplánováno,“ řekl král. „A to je důvod, proč jsem tak rychle souhlasil s premiérovým návrhem, aby se svatba konala okamžitě.“

Sola na něj překvapeně pohlédla.

„V-v-y jste se chtěl oženit - se mnou?“ vykoktala.

„Chtěl jsem se oženit s vámi,“ potvrdil tiše král.

„Ale já myslela,“ vypravila ze sebe Sola, „že byste si raději vzal... nějakou jinou... jako třeba...“

„Nechci žádnou jinou!“ přerušil ji král. „Jste anděl! Muž se třeba může nechat bavit svůdnou, exotickou, duchaplnou ženou, ale za manželku by ji nikdy nechtěl.“

„Ale... oženil byste se se Zelií, kdyby všechno šlo podle původního plánu.“

„Poté co jsem poznal vás, bych to odmítl!“ řekl král tiše.

Sola se na něj zahleděla. „Opravdu... jste chtěl za ženu mě... ale já tomu pořád nerozumím! Jak jste mohl poznat, že nejsem Zelié, když jsme úplně stejné?“

„Jen podobou. Když vám moji přátelé skládali poklony, červenala jste se, uvádělo vás to do rozpaků. Nemys-

lím, že by se takhle chovala vaše sestra."

Sola na to nic neřekla a král pokračoval: „A když jsem s vámi promluvil, bylo mi úplně jasné, že jste Sola."

„Jak to?" zeptala se.

„Protože mi můj řecký přítel vyprávěl, že velkovévodova mladší dcera je velmi inteligentní a sečtělá."

„Jak to... všechno zjistil?" otázala se Sola.

„Lidé přece pořád přetřásají záležitosti královských rodin, ať kriticky, nebo s obdivem!" zasmál se král. „Je to ten nejzajímavější námět k hovorům! A můj přítel mi řekl, že když se plavil na regatě vašeho otce, skoro všichni, se kterými hovořil, mluvili o princeznách a o tom, co se děje v královském paláci."

Znovu se zasmál a pokračoval: „Klepy se šíří rychlostí větru, zvláště když se týkají korunovaných hlav, na to jednou přijdete sama!"

„Asi... máte pravdu," připustila Sola. „A možná vám také váš přítel řekl, že jsem se nechtěla provdat za někoho... koho bych nemilovala!"

Hlas se jí při posledních slovech roztrásl a král odpověděl: „To mi sice neřekl, ale když na vás naléhali, abyste se za mě tak narychlo provdala, hned jsem poznal, že vůbec netoužíte stát se královnou."

„Ano, bylo to tak," přisvědčila Sola potichu, „ale nemohla jsem dopustit!, aby revolucionáři pobili tolik lidí... včetně vás..."

„Vám záleželo na mém životě?" zeptal se král.

„Když jste... včera vyšel na náměstí," odpověděla Sola, „tak rychle, že jsem vás nestačila zadržet... bála jsem

se, že vás zabijí... Modlila jsem se jako nikdy v životě za to, aby se vám nic nestalo."

„Vaše modlitby byly vyslyšeny, Solo," řekl král. „Teď jsou všechny ty hrůzy za námi a já chci vědět, co ke mně cítíte."

Sole se při těch slovech sevřelo srdce. Cítla, jak jí do tváří stoupá rumělec a očima uhnula před královým pohledem.

Král z ní nespouštěl zrak.

„Chtěl bych vám říct, že jakkoli jsem nenáviděl myšlenku oženit se jen kvůli své zemi, když jsem vás poznal, zamiloval jsem se."

Sola se zajíkla. „Do mě?"

„Do vás!" přisvědčil. „Vy jste všechno, co by podle mých představ žena měla být, a jste krásnější než anděl, který sestoupil z nebes na zemi, nejen zjevem, ale i duší."

„Kéž by to byla pravda," vydechla Sola. „Chtěla bych vám pomáhat. Moc bych chtěla, aby se této zemi podařilo všechno to, o čem jste mluvil včera na náměstí."

„Společně to dokážeme," usmál se král.

„A nebudete litovat toho, že jste byl ,dohnán ke sňatku' tak narychlo?"

„Protože vás miluji," řekl král, „chci vás za ženu. Chci vás naučit všechno o lásce, o níž zatím, jak předpokládám, nic nevíte."

Sola se opět zapýřila. „To zní... nádherně!" vypravila ze sebe.

„Bude to úžasné," řekl král. „Ale slíbil jsem vašemu otci, že na vás budu velmi jemný. Prosto vás dnes v noci nechám spát; naše manželství začne až zítra."

Vstal z lůžka. „Dobrou noc, miláčku,

ženuško má," řekl. „Nikdo by nemohl být statečnější a skvělejší, než jsi dnes byla. Máme před sebou zítřek a po něm ještě mnoho dalších zítřků."

Sfoukl přitom svíci a otočil se k oknu, kterým se do pokoje linul svit měsíce. Už byl skoro uprostřed místnosti, když se Sola ozvala téměř neslyšně: „Prosím... políbil byste mě na dobrou noc?"

Jeho silueta v měsíčním světle na okamžik strnula. Pak přikročil k lůžku. Sklonil se a objal ji.

Její rty na něj čekaly, a když ji k sobě přitiskl, zmocnil se jich.

Byl to velmi něžný polibek.

Pak se s nimi náhle celý palác zatočil. Hvězdy spadly z nebe a jejich těla jako by prostoupila měsíční záře a zažehla v nich tančící plameny.

Extáze, která pak přišla, je vynesla vysoko k obloze; nebyli už lidská stvoření, byli rovni bohům.

Za dlouhou dobu pak Sola zašeptala: „Miluji tě! Miluji... tě! Ale netušila jsem, že láska může být... tak božská!"

„Já tě nejen miluji, poklade můj. Zbožňuji tě."

„A... nezklamala jsem tě? "

Přivinul ji k sobě. „Jak se můžeš tak pošetile ptát? Nikdy, nikdy jsem nepoznal něco tak nádherného, tak dokonalého!"

Odmlčel se a tiše dodal: „jak jsi to dokázala?"

„Jsem opravdu... tak úplně jiná?" zeptala se Sola. Myslela přitom na ženy, které poznal, všechny se jistě podobaly hraběnce.

„Úplně, úplně jiná," odpověděl, „protože tě miluju, zbožňuju tě. Uctí-

vám tě - chtěl bych tě postavit na oltář a rozžehnout kolem svíce!"

„Jak... můžeš něco takového říct?" zašeptala Sola. „Než jsem tě - poznala, nevěděla jsem o lásce nic, sám jsi to tušil..."

„To je tím, že naše láska je úplně jiná než ty takzvané ‚lásky‘, které jsem měl před tebou," řekl král. „Budeme se spolu učit. Bude to trvat dlouho, naplní to naše životy, každý den bude krásnější a dokonalejší."

„To bych... opravdu moc chtěla," řekla Sola! „Zdá se mi neuvěřitelné, že ty... cítíš totéž co já."

„Byli jsme si souzeni od samého prvopočátku," řekl král, „i když jsem celou dobu myslel, že nemůžeš existovat."

Po chvíli ticha dodal: „Tvůj obraz byl skrytý hluboko v mém srdci, už jsem ani nečekal, že takovou ženu kdy potkám, když tu jsi vkročila do paláce, jako bys měla nad hlavou svatozář a na zádech křídla!"

„Neříkej takové věci... prosím tě!" vykřikla Sola. „Co když... co když tě zklamou?"

„Nikdy mě nezklameš," prohlásil král. „Jen se modlím za to, abych já nezklamal tebe."

Jemně ji vzal za bradu a otočil její tvář k sobě.

„Jsem milenec, o jakém jsi snila?" zeptal se:

Projelo jí zachvění. „Když jsem tě... prvně spatřila," řekla, „pomyslela jsem si, že... jsi ten nejhezčí muž, jakého jsem kdy viděla, ale věděla jsem... že mě nenávidíš, schválně jsi mě pokořoval. Řekla jsem si, že jsi hrubec.. a jen jsem se bála..., aby s tebou Zelig nebyla nešťastná."

„To by také byla," řekl, „protože by to nebyla Sola!"

Přitiskl ji pevněji. „Představ si, že by tvá sestra nedostala spalničky a přijela sem, jak to bylo v plánu. Asi bych raději přivítal smrt z rukou revolucionářů, než si vzít ženu, kterou bych nejenže neměl rád, ale pohrdal bych jí!"

„Nebud' už na sestru tak krutý," zaprosila Sola. „Už jsem ti to vysvětlila, prostě se doma nudila, ale teď má otec v plánu, že si vezme krále sicilského, a jako královna jistě bude žít šťastně a spokojeně."

„Ať si je královnou kterékoli země světa," prohlásil král, „jen když to nebude ta naše! Teď ale, miláčku, zapomeňme na všechno, myslíme jen na to, že jsme spolu a že vybudujeme z Arámie dokonalé království, na jaké náš syn bude moci být hrdý."

Sola mu zabořila tvář do ramene. „Ty myslíš," šeptla nesměle, „že budeme mít děťátko?"

„Možná," pousmál se něžně král, „a jestli ne, ty moje malá nevinná srdcová královničko, budeme to zkoušet znovu a znovu, až jednou děťátko přijde. A ať to bude chlapec nebo děvčátko, jistě bude tak dokonalé jako ty!"

„Chtěla bych syna, který by byl tak hezký jako ty," zašeptala Sola.

Král ji k sobě něžně přitiskl.

„Mám dojem, že už teď ti lidé říkají ‚královna, která miluje děti',“ řekl, „a v paláci pro ně máme spousty volných pokojů!"

„Tak budeme mít hodně děti," řekla Sola, „a budou-li chlapi po tobě, najdeme jim nevěsty, které budou opravdu milovat - tak jako se milujeme my."

„Žádné z mých dětí," řekl král pev-

ně, „nebude muset vstoupit do sjednaného sňatku."

Pak se zasmál. „Ale o tomhle přece nebudeme mluvit o svatební noci. Mísťto toho ti budu říkat, jak jsi líbezná, jak moc tě mám rád, a budu tě líbat tak, jak jsem tě chtěl políbit hned poprvé, kdybych se nebál, že se polekáš."

„Když jsem zjistila, že tě mám ráda," přiznala Sola, „toužila jsem, abys mě políbil... proto jsem tě o to dnes požádala."

„Myslíš, že já po tom netoužil?" zeptal se král něžně. „Jen proto, že jsem dal tvému otci ten slib, snažil jsem se zkrotit svou touhu. Ale jakmile jsem se tě dotkl, miláčku, nešlo to jinak, muselas být mou!"

„To jsem... také chtěla...," řekla Sola, „ale nerozuměla jsem tomu..., co jsem cítila."

„Teď už tomu rozumíš?" zeptal se král.

„Miluji tě... chci tě... chci, abys mě miloval, abychom vzlétli až k nebi... blíž Bohu... tam, kde už jsme byli."

„Pojď," zašeptal král a jeho ruka začala bloudit po jejím těle. Sola opět bylo, jako by ji prostoupil měsíční svit. Vzplál a změnil se ve sluneční zář. Žhnula jí v prsou, stoupala ke rtům. Zážrak tohoto okamžiku ji celou zaplavil.

A pak splynuli v jedinou božskou bytost.

© CARTLAND PROMOTIONS 1992
Published by arrangement with
Romantica Holdings International Limited
Translation © Alena Rovenská, 1997
Cover illustration © Kornelia Morgan,
Weddelbrook, 1995